

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา
จังหวัดศรีสะเกษ

นางสาวกัทธิมา อัจฉรินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Student Help-Care System of Ban Prai Pattana School
in SiSaKet Province**

Miss Phatthema Art-in

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา
จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อและนามสกุล นางสาวภัทริมา อาจอินทร์

แขนงวิชา การแนะแนว

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

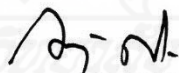
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โภธิพันธ์ พานิช)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา)

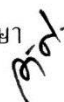
กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้วิจัย นางสาวกัทธิดา อาจอินทร์ รหัสนักศึกษา 2562800272

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา)

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. นิรนาท แสนสา (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครู ผู้ปกครอง และนักเรียน และ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร 9 คน ครู 15 คน ผู้ปกครองไทย 30 คน ผู้ปกครองกัมพูชา 30 คน นักเรียนไทย 60 คน และ นักเรียนกัมพูชา 21 คน รวมทั้งสิ้น 165 คน ได้มาโดยการเลือกกลุ่มแบบกำหนดโควต้า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อ และ (2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้ (2.1) กลุ่มผู้บริหารและครู เปรียบเทียบกับ กลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดย กลุ่มผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่ากลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา (2.2) กลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา เปรียบเทียบกับ กลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดย กลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่ากลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และ (2.3) กลุ่มผู้บริหารและครู เปรียบเทียบกับ กลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา ศรีสะเกษ

Thesis title: The Student Help-Care System of Ban Prai Pattana School in SiSaKet Province

Researcher: Miss Phatthema Art-in; **ID:** 2562800272;

Degree: Master of Education (Guidance and Psychological Counseling);

Thesis advisors: (1) Dr. Niranart Sansa;

(2) Dr. Wunlapa Sabaiying, Assistant Professor; **Academic year:** 2015

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the state of operation of the student help-care system of Ban Prai Pattana School in Si Sa Ket province as perceived by the administrators, teachers, parents, and students; and (2) to compare opinions toward the operation of the student help-care system of Ban Prai pattana School in Si Sa Ket province of respondents classified by personal status.

The research sample totaling 165 people consisted of nine school administrators, 15 teachers, 30 Thai parents, 30 Cambodian parents, 60 Thai students, and 21 Cambodian students, obtained by quota sampling. The employed research instrument was a 5-scale rating questionnaire on the state of operation of the student help-care system, with reliability coefficient of .94. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA.

Research findings showed that (1) the overall state of operation of the student help-care system of Ban Prai Pattana School in Si Sa Ket province was at the high level, as perceived by the school administrators, teachers, parents, and students; when specific aspects of the system were considered, it was found that the aspect of student promotion and development received the highest rating mean, followed by the aspect of prevention, help and remediation; while the aspect receiving the lowest rating mean was that of referring students; and (2) comparison results of opinions toward the student help-care system were as follows: (2.1) the opinions of the group of administrators and teachers were different from those of the group of Thai and Cambodian parents significantly at the .05 level, with the group of administrators and teachers having higher level of opinions toward the operation of the system than the counterpart opinion level of the group of Thai and Cambodian parents; (2.2) the opinions of the group of Thai and Cambodian students were different from those of the group of Thai and Cambodian parents significantly at the .05 level, with the group of Thai and Cambodian students having higher level of opinions toward the operation of the system than the counterpart opinion level of the group of Thai and Cambodian parents; and (2.3) no significant difference was found between the opinions of the group of administrators and teachers toward the operation of the system and the counterpart opinions of the group of Thai and Cambodian students.

Keywords: Student help-care system, Ban Prai Pattana School, Si Sa Ket

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. นรินาท แสนสา อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสอบวิทยานิพนธ์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา สบายยิ่ง อาจารย์ที่ปรึกษารองสอบวิทยานิพนธ์ ที่ท่านได้เมตตา กรุณาและให้คำแนะนำ ติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน คือ อาจารย์ ดร.เมธี วิสาพรม ดร.จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์ อาจารย์อภิชาติ มุกคาม่วง อาจารย์ชนิดา ต้นไพบูลย์ และนางปริษา ปันดี ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้บริหาร ครูผู้ปกครองไทยและกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลสมบูรณ์เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิช รองศาสตราจารย์นิธิพัทธ์ ขจรเมฆและอาจารย์ ดร.จิระสุข สุขสวัสดิ์ พระรัตนกรวิสุทธิ (ผู้รับใบอนุญาต) ผู้บริหาร ครูนักเรียนและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโรงเรียนชุมชนราษฎร์บำรุง จังหวัดศรีสะเกษและคณาจารย์แขนงวิชาการแนะแนวและการศึกษาเชิงจิตวิทยา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำแนะนำช่วยเหลือสนับสนุนเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนายเทย อาจอินทร์ (บิดา) นางเมาะ อาจอินทร์ (มารดา) นางสาวฉัชชา เฉลิมกลาง นักศึกษาปริญญาโท รุ่น 56 นางพรทิพย์ ภาวะและนายนิคม สะอาด ที่คอยให้กำลังใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท ประโยชน์ที่พึงได้รับจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ทุกท่านที่มีส่วนความสำคัญต่อความสำเร็จในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ภัทธิดา อาจอินทร์

มกราคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ว่าด้วยการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	8
มาตรฐานคุณภาพการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	11
การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	13
การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา	15
การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
รูปแบบการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ระยะเวลาทำการวิจัย.....	47
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	54
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	62
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปการวิจัย	67
อภิปรายผล	72
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	77
ภาคผนวก	83
ก แบบสอบถาม	84
ข การหาคูณภาพของเครื่องมือ.....	94
ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	107
ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	115
ประวัติผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	24
แผนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา (ในหนึ่งรอบปี ระหว่างมีนาคม-มีนาคม ถัดไป)	24
ตารางที่ 3.1	42
แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษในภาพรวม ปีการศึกษา 2558	42
ตารางที่ 4.1	49
จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา ปีการศึกษา 2558	49
ตารางที่ 4.2	49
จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา	49
ตารางที่ 4.3	50
จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา	50
ตารางที่ 4.4	52
จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา	52
ตารางที่ 4.5	54
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม	54
ตารางที่ 4.6	56
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	56
ตารางที่ 4.7	57
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	57
ตารางที่ 4.8	58
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	58
ตารางที่ 4.9	60
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	61
ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นที่มีต่อ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม	62
ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ Dunnnett ของคะแนนความคิดเห็น ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ	64

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา	23
ภาพที่ 2.2 กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	25
ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา	26
ภาพที่ 2.4 สรุปรบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในแต่ละประเทศจึงมีการจัดการศึกษาให้แก่สมาชิกของสังคมเพื่อจะได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและดำเนินชีวิตอยู่ได้ปกติสุข การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ มีคุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีความสุข มีศักยภาพที่สมบูรณ์ เป็นพลเมืองที่ดีสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มั่นคง สามารถส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานปริญญาบัตร นักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 พระราชดำรัสว่า “เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำหรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้น ต้องอาศัยผู้แนะนำ ควบคุมให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุกๆ ด้าน ร่องลงมาจากบิดา มารดา ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ซึ่งการที่จะแนะนำแนวทางหรือควบคุมให้เยาวชนเหล่านี้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องดีงามนั้นต้องอาศัยกระบวนการอบรมขัดเกลาและการจัดการศึกษาให้แก่เขาเหล่านั้นเอง

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและสร้างทักษะของบุคคลให้รู้จักดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข มีพฤติกรรมใฝ่รู้ที่จะเป็นพลังปัญญาเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยขัดเกลาให้คนละอายต่อบาป มีทักษะในการประกอบอาชีพ เคารพกฎหมาย รู้คุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ประเพณีของชาติ ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ อีกทั้งสามารถช่วยสร้างสรรค์สังคมและพัฒนาประเทศชาติ ในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย

การศึกษาเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนและครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด มีหน้าที่ร่วมกันในการให้ความรู้ ความเข้าใจใน

วิชาการต่างๆ การพัฒนาความคิดและสติปัญญา การปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมให้อยู่ในวิถีทางที่ถูกที่ควร การสร้างทัศนคติค่านิยมที่ถูกต้อง การสร้างมาตรฐานทางคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในชีวิตของผู้เรียน เป็นการพัฒนาความเป็นมนุษย์อย่างเป็นองค์รวมทั้งการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจและสติปัญญา (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2542) ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดในระหว่างที่นักเรียนใช้เวลาอยู่ในสถานศึกษา

กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต ได้กำหนดแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าวประกอบด้วยกระบวนการการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน (กรมสุขภาพจิต, 2544: 15) โดยมุ่งหวังว่าครูทุกคนสามารถให้ความดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งด้านการส่งเสริมในส่วนที่ดีของนักเรียน ด้านการป้องกันมิให้เกิดกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหานักเรียนในเบื้องต้นได้ ทั้งนี้ในการทำงานอย่างมีระบบและตรวจสอบได้ ซึ่งแสดงถึงการทำงานที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ส่วนใหญ่จะทำการศึกษาในลักษณะภาพรวมของระบบ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นภาพรวมอย่างกว้างๆ ของทั้งระบบทั้งสภาพการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงาน โดยส่วนใหญ่แล้วจะเน้นไปที่การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคจำแนกตามขนาดของโรงเรียน หรือบริเวณที่ตั้งของโรงเรียน (สุธิดา ทับทิมทอง, 2550; ภัทริยา ดังก้อง, 2549; ปัญญา กระทุมพันธ์, 2548; สุธิดา ถักดิบุญ, 2548; เรืองยศ อุดรศาสตร์, 2546 และวิจิต รุ่งศรีทอง, 2546)

สำหรับบริเวณชุมชนช่องสะง่า อำเภออ่อนลงแวง จังหวัดนครราชสีมา ประเทศกัมพูชา ก็เช่นเดียวกันเป็นอำเภอหนึ่งที่อยู่ติดจุดผ่านแดนถาวรช่องสะง่าของประเทศไทย มีผู้ปกครองกัมพูชาส่วนหนึ่งไม่ส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อในท้องถิ่นของตนเอง แต่ส่งบุตรหลานมาศึกษาต่อในประเทศไทย ผู้วิจัยมีความสนใจว่าโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร ผู้ปกครองกัมพูชาบริเวณชุมชนช่องสะง่า อำเภออ่อนลงแวง จังหวัดนครราชสีมา ประเทศกัมพูชา สนใจและไว้วางใจโรงเรียนส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษาต่อที่โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ มากกว่าอำเภออ่อนลงแวง จังหวัดนครราชสีมา ประเทศกัมพูชา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนมีการดำเนินงานร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง กิจกรรมนักเรียน ครูประจำวิชา รวมทั้งผู้ปกครองไทยและกัมพูชา เพื่อดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ซึ่งเป็นการลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ให้ลดลงโดยการใช้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

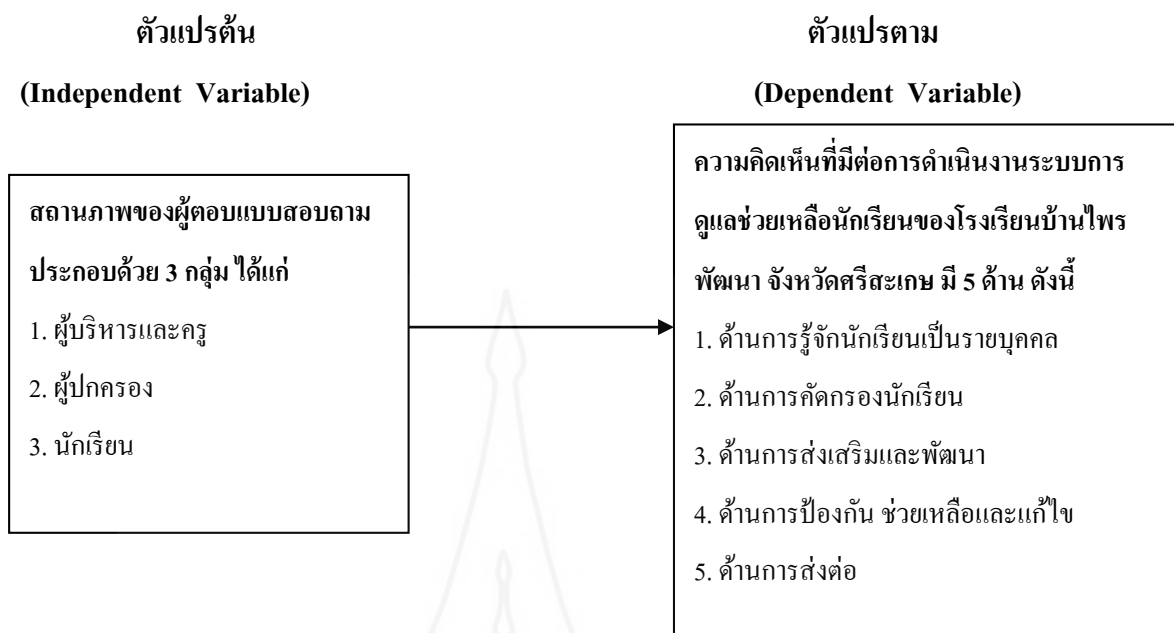
2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1.1 **ตัวแปรต้น** คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- 1) ผู้บริหารและครู
- 2) ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา
- 3) นักเรียนไทยและกัมพูชา

4.1.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน
- 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา

4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

5) ด้านการส่งต่อ

4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ครู จำนวน 22 คน ผู้ปกครองไทย 280 คน ผู้ปกครองกัมพูชา จำนวน 52 คน นักเรียนไทย จำนวน 271 คน และนักเรียนกัมพูชา จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 660 คน

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ครู จำนวน 15 คน ผู้ปกครองไทย จำนวน 30 คน ผู้ปกครองกัมพูชา จำนวน 30 คน นักเรียนไทย จำนวน 60 คน และนักเรียนกัมพูชา จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 165 คน โดยการเลือกกลุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling)

4.3 ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ ใช้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ 12 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 ถึง วันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ. 2558

5. สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่างกัน

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียน โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และมีหลักฐานการดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้

6.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของนักเรียน

แต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและสามารถนำไปวางแผนให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ศึกษาข้อมูล ทดสอบ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีข้อมูล ดังนี้ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย ด้านพฤติกรรมทางเพศ

6.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อจัดกลุ่มร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเอง สังคมส่วนรวมในด้านลบ ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ปกติ กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไปจากปกติหรืออยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ปัญหา และกลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

6.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้นครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้น ตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง การดำเนินการในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีกิจกรรมที่สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการพิเศษอื่นๆ

6.1.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป การป้องกันและแก้ไขปัญหาก็กับนักเรียนมีหลากหลายเทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเยี่ยมบ้านนักเรียน

6.1.5 ด้านการส่งต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่มีปัญหาอยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือนักเรียนแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น สถานศึกษาควรส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ควรช่วยเหลือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้องทางและรวดเร็วขึ้น

6.2 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าช่วงชั้นที่ 1-3 หัวหน้าฝ่ายทั้ง 4 ฝ่าย คือ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคคล ฝ่ายทั่วไป ฝ่ายพัสดุ-การเงิน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

6.3 ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานข้าราชการหรือบุคลากรครูที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานศึกษาโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

6.4 นักเรียน หมายถึง นักเรียนไทยและกัมพูชาที่ศึกษาต่อที่โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

6.5 ผู้ปกครอง หมายถึง บุคคลผู้ให้การอบรม เลี้ยงดู คุ้มครอง ดูแล รักษา ควบคุม นักเรียนไทยและกัมพูชา ที่ศึกษาต่อที่โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ และอยู่ในการปกครอง ได้แก่ บิดา มารดา ญาติพี่น้องและผู้อุปการะ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทำให้ทราบข้อมูลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

7.2 โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ สามารถนำข้อมูลพื้นฐานไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

7.3 ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้มีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสารเกี่ยวกับหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ว่าด้วยการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. มาตรฐานคุณภาพการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
5. การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ว่าด้วยการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, องค์การมหาชน.2547: 5, 12-14) ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในมาตรา 43 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐจะต้องจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ” และมาตรา 81 ระบุไว้ว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษา ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม” ซึ่งสาระรัฐธรรมนูญดังกล่าว นำไปสู่การจัดทำพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มีสาระสำคัญที่ส่งผลต่อเด็กนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง นับว่าเป็นกฎหมายสูงสุดของชาติที่ได้ให้ความคุ้มครองแก่เยาวชนผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการคุ้มครองจากรัฐตามควรอย่างเสมอภาค เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถพึ่งตนเองได้ โดย

กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการศึกษาของชาติไว้ในหมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 และหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา ในมาตรา 22 23 และ 24 ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่ใช้อยู่ได้กำหนดหลักการและแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างละเอียดเพื่อพัฒนาอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาโดยมีเป้าหมายให้คนมีคุณภาพทั้งในด้านคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดนโยบายให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนทุกระดับ มีการกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาและการคุ้มครองสิทธิเด็กโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กเรียนทุกคนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการติดตามผลเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงกำหนดให้โรงเรียนมีมาตรฐานในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางสังคม สิทธิเด็ก ตลอดจนป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ของนักเรียนโดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรท้องถิ่นรวมทั้งการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้สารสนเทศและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ให้ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม แก้ไขและส่งต่อนักเรียนในทุกระดับและทุกประเภท

สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษาที่ได้กำหนดหลักการ แนวทางและกติกากในการบริหารและการจัดการศึกษาของชาติไว้เพื่อให้ความคุ้มครองเด็กและเยาวชนทุกคนให้ได้รับสิทธิและความคุ้มครองด้านการศึกษาอย่างทั่วถึง จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา

22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาโดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานกลางที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายในการดำเนินงานไปยังเขตพื้นที่การศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่บริหารจัดการและให้ความสำคัญในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ

2. มาตรฐานคุณภาพการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2544ก: 75-81) ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนไว้ดังนี้

ด้านผลผลิต ประกอบไปด้วย 3 มาตรฐาน 8 ตัวชี้วัด ได้แก่

มาตรฐานที่ 1.1 มีสุขภาพและสุขภาพจิตที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

ตัวชี้วัดที่ 1 มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย

ตัวชี้วัดที่ 2 มีความฉลาดทางอารมณ์

ตัวชี้วัดที่ 3 ไม่เสพสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ

มาตรฐานที่ 1.2 สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้การทำงาน

ตัวชี้วัดที่ 1 รู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับปรุงและพัฒนาตนเองเสมอ

ตัวชี้วัดที่ 2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกรายวิชา

ตัวชี้วัดที่ 3 นักเรียนมีกระบวนการทำงานและได้ผลงานที่มีคุณภาพ

มาตรฐานที่ 1.3 มีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจและสังคมที่พอเหมาะกับตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 1 มีความเป็นอยู่อย่างเพียงพอในการศึกษาเล่าเรียน

ตัวชี้วัดที่ 2 นักเรียนที่ขาดการคุ้มครองจากครอบครัวสามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นภัยได้

ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

มาตรฐานที่ 2.1 มีการบริหารและการจัดการด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดที่ 1 จัดทำแผนการดำเนินงานระบบงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

ตัวชี้วัดที่ 2 นิเทศ ติดตาม ประเมินเพื่อทบทวนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดที่ 3 จัดทำรายงานผลการประเมินทบทวน นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่

มาตรฐานที่ 2.2 มีการพัฒนาครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและมีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 1 มีแผนการพัฒนาที่มุ่งให้ครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และดำเนินการตามแผน

ตัวชี้วัดที่ 2 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานที่ 2.3 ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดที่ 1 มีการติดต่อสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนและผู้ปกครอง

มาตรฐานที่ 2.4 มีกระบวนการในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดที่ 1 มีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลและมีการคัดกรองนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหา

ตัวชี้วัดที่ 2 มีการช่วยเหลือนักเรียนและให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 3 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสม ทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ตัวชี้วัดที่ 4 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมทั้งด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ตัวชี้วัดที่ 5 มีการส่งต่อนักเรียนที่ยากจน จากการช่วยเหลือของครูที่ปรึกษา

ด้านปัจจัย ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 9 ตัวชี้วัด ได้แก่

มาตรฐานที่ 3.1 ผู้บริหารโรงเรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 1 ให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการอำนวยความสะดวกช่วยเหลือ
นักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 2 สามารถนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน

มาตรฐานที่ 3.2 ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีในบทบาทหน้าที่การ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 1 มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 2 มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูที่ปรึกษา มีความรัก ความเอื้ออาทรและเข้าใจ
ธรรมชาติของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 3.3 ครูที่ปรึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตัวชี้วัดที่ 1 เป็นผู้มีการปฏิบัติตนในการเป็นครูที่ปรึกษาด้วยความซื่อสัตย์ และด้าน
คุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี

ตัวชี้วัดที่ 2 มีความรับผิดชอบและวิจรณาญในการรักษาความลับของนักเรียน

มาตรฐานที่ 3.4 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ
บุตรหลานของตน

ตัวชี้วัดที่ 1 ร่วมมือกับโรงเรียนในการดูแล แก้ไขและพัฒนานักเรียน

มาตรฐานที่ 3.5 มีสถานที่จัดเก็บเอกสารข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล และอุปกรณ์
เครื่องมือสื่อต่างๆ ที่ใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวชี้วัดที่ 1 มีศูนย์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็น
มาตรฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ร่วมกันได้

ตัวชี้วัดที่ 2 มีคู่มือ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ สำหรับครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว และ
บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีสถานที่จัดเก็บที่ง่ายต่อการนำมาใช้

3. การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การประกันคุณภาพ เป็นการดำเนินกิจกรรมและภารกิจต่างๆ ทั้งด้านวิชาการและการ
บริหารหรือการจัดการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง คือ
ผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้รับบริการทางอ้อมคือ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคม โดยรวมว่า
การดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะทำให้เกิดการประกันคุณภาพภายในเป็นกลไกที่สถานศึกษาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่ต้องการ นอกจากนี้ยังเป็นการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาว่าการดำเนินการพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนดแล้วหรือไม่ หากพบว่ายังไม่เป็นไปตามมาตรฐานก็จะนำไปสู่การส่งเสริม ปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจะทำให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาการศึกษาทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมายหรือการวางแผน การทำตามแผนการประเมินผลและการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน นอกจากนี้ การประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
2. ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ ได้ทำงานที่เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้และเน้นวัฒนธรรมคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่องทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน
3. ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ และมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม
4. หน่วยงานที่กำกับดูแลได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนาตนเอง ซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับดูแลสถานศึกษาและก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและศักยภาพทางการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษา
5. ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคมและประเทศชาติได้เยาวชนและคนที่ดีมีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยทำงานพัฒนาองค์กร ชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

4. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

4.1 นโยบายเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547: 2) ได้นำเสนอนโยบายสู่การปฏิบัติของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า ให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ปัญหา การคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีมาตรการดังนี้

1. สร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนมีมาตรฐานในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางด้านศักยภาพ สังคม สิทธิเด็ก ตลอดจนป้องกันแก้ปัญหาต่างๆ ของนักเรียน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรในท้องถิ่น

3. สร้างเครือข่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมโยงความรู้ สารสนเทศ และความร่วมมือระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนา ส่งเสริมแก้ไขและส่งต่อ นักเรียนในทุกระดับและทุกประเภท

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2544: 3) ให้นโยบายเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า กรมสามัญศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนทุกคน โดยมุ่งหวังว่านักเรียนจะเติบโตอย่างมีคุณภาพรอบด้าน ทั้งทางด้านสติปัญญา ความสามารถ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในสังคม พร้อมด้วยสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี จึงได้ร่วมมือกับกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข จัดทำระบบการช่วยเหลือนักเรียนขึ้น โดยมุ่งหวังว่าครูทุกคนสามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทุกด้าน ให้มีการทำงานที่เป็นระบบตรวจสอบได้ ซึ่งแสดงถึงการทำงานที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีการประกันคุณภาพระบบ ให้การดำเนินงานสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา

4.2 ความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การพัฒนานักเรียนให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้ โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง

ของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งทางด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้องดั่งนั้น ภาพรวมความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เติบโตตามที่มุ่งหวังนั้น จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากร ครูทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และมีความภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2547 : 2)

บทบาทของครูที่กล่าวมา มีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอและได้ดำเนินการมานานแล้วนับตั้งแต่อดีตจนได้รับการยกย่องให้เป็นปฐมนิยบุคคล แต่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการการทำงานมีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค มีวิธีการหรือเครื่องมือต่างๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว ความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนหรือสังคม

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวทางการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้การดำเนินการ คือ ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ (5)) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รู้จักคิดเป็นทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ในการปฏิรูปวิชาชีพครู ซึ่งเป็นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้

ความสามารถ มีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพ และมาตรฐานวิชาชีพ ตามการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปัจจัย คือ ครูที่ระบุในมาตรฐานที่ 2 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหาของผู้เรียน แสดงให้เห็นว่า ครูต้องพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพ คือ นอกจากจะทำหน้าที่ครูผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนแล้วยังต้องทำหน้าที่อื่นๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือพัฒนาให้นักเรียนมีคุณภาพ ทั้งดี เก่ง มีความสุข สอดคล้องกับมาตรฐานด้านผลผลิต คือ นักเรียน ในการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 4 ที่มุ่งให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 5 มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา มาตรฐานที่ 6 รู้จักตนเอง พึ่งตนเองได้ และมีบุคลิกภาพที่ดี มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภาครัฐและเอกชนในการจัดและพัฒนาการศึกษา ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ครอบคลุมทั้งด้านปัจจัย ด้านการผลิต และด้านกระบวนการ (กระทรวงศึกษาธิการ.2545 : 5-7)

กรมสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (กรมสุขภาพจิต. 2544 : 11) จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่างๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ โดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน เนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้งด้านการป้องกัน แก้ไขปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งด้านร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคน และมีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรในโรงเรียนทุกระดับ ผู้ปกครองหรือชุมชน

4.3 ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น แต่เดิมเป็นการจัดบริการโดยงานแนะแนวและงานปกครอง แต่ในปัจจุบันที่เกิดขึ้นมีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้นเพราะเกิดจากสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผล

ต่อ การปรับตัวของนักเรียน ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูแนะแนวและครูฝ่ายปกครอง ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยบุคลากรทุกคนทุก ฝ่ายของโรงเรียนร่วมมือกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน คือ ระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในปัจจุบัน

กรมวิชาการ (2544: 5) ได้ให้ความหมายว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการที่จะทำให้ผู้เรียน ได้รู้จักและเข้าใจตนเอง มีแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง รวมทั้งครูได้รู้จักผู้เรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมและป้องกันปัญหาของผู้เรียนมากขึ้น ส่งเสริมและ ป้องกันปัญหาของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็กลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544 : 44) ได้ให้ความหมายของระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ว่า เป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ให้ดำรงชีวิตอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพของตนเอง เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวได้ดี นักเรียน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์มากขึ้น นักเรียนรู้จักยอมรับและเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

กรมสามัญศึกษา (2544: 5) ได้ให้ความหมายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ ดังนี้คือ จัดเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ พร้อมด้วย วิธีการและเครื่องมือ มีระบบการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการ ดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือ บุคคลภายนอกรวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีชีวิตที่ปราศจากสารเสพติดทุกชนิด

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2545 : 12) ได้ให้ ความหมายของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการ และเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็น บุคลากรหลักในการดำเนินงานดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด กับครูที่มีส่วน เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจาก โรงเรียน การดูแลช่วยเหลือ หมายถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครู ประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภยจากสารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 4) ได้ให้ความหมายของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน ฯลฯ มีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการส่งเสริม การป้องกันและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ครูแนะแนวและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และมีหลักฐานการดำเนินงานสามารถตรวจสอบได้

4.4 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานทุกอย่างจำเป็นต้องมีแนวทางวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพื่อเป็นการวางกรอบการทำงานให้อยู่ในขอบเขตที่ต้องการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2544: 4) ได้เสนอวัตถุประสงค์ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1. เพื่อให้โรงเรียนมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบข้อมูลได้
2. เพื่อส่งเสริมให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

4.5 ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กรมสุขภาพจิต (2546: 3) ได้อธิบายถึงประโยชน์ที่ได้จากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงตรงตามสภาพปัญหา
2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี และอบอุ่น
3. นักเรียนรู้จักตนเองและควบคุมตนเองได้

4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

5. นักเรียนมีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

ประโยชน์ของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยกรมสุขภาพจิต ได้แก่

นักเรียน

1. ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง
2. ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ
3. ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัวมีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะชีวิตและมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครู และผู้ปกครอง

ครู

1. ตระหนักและเห็นความสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน
3. มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา
4. มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

ผู้บริหาร

1. รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อน ให้เกิดการปฏิรูปการเรียนรู้
2. ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ใช้ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนานักเรียนหลักสูตรและคุณภาพการจัดการศึกษา
3. มีรูปแบบกระบวนการพัฒนา และการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วมโรงเรียน

เกี่ยวข้อง

1. มีผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา
2. ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชน บุคลากร องค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร

ผู้ปกครอง ชุมชน

1. ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน
2. เข้าใจถึงวิธีการอบรมสั่งสอนบุตรหลาน

3. เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน
4. มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง

เขตพื้นที่การศึกษา

1. พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน
2. พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผล และการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับ โรงเรียน เพื่อพัฒนา
งานต่อไป

ประเทศชาติ

1. นักเรียนมีคุณภาพดี มีปัญญา และมีความสุข
  2. มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ
  3. ลดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่างๆ
  4. ประชาชนมีคุณภาพเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศ
- สรุปได้ว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีประโยชน์ดังนี้
1. นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
  2. สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปด้วยดีและอบอุ่น
  3. นักเรียนรู้จักตนเอง ควบคุมตนเองได้ มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) คุณธรรมจริยธรรม (MQ) และความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะอุปสรรค (AQ)
  4. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและได้รับการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพโดยรอบ
ด้าน
  5. ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนอย่างเข้มแข็ง จริงจังด้วยความ
ความเอื้ออาทร

4.6 องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหลายท่าน เช่น คณะทำงานของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขที่ร่วมกับคณะทำงานของสำนักงานเขตที่โรงเรียนสังกัด โดยประสานความร่วมมือกับทางโรงเรียนมีความเห็นเช่นเดียวกัน โดยได้เสนอแนะเกี่ยวกับองค์ประกอบหลักของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน

4. การป้องกันและการแก้ไขปัญหานักเรียน

5. การส่งต่อ

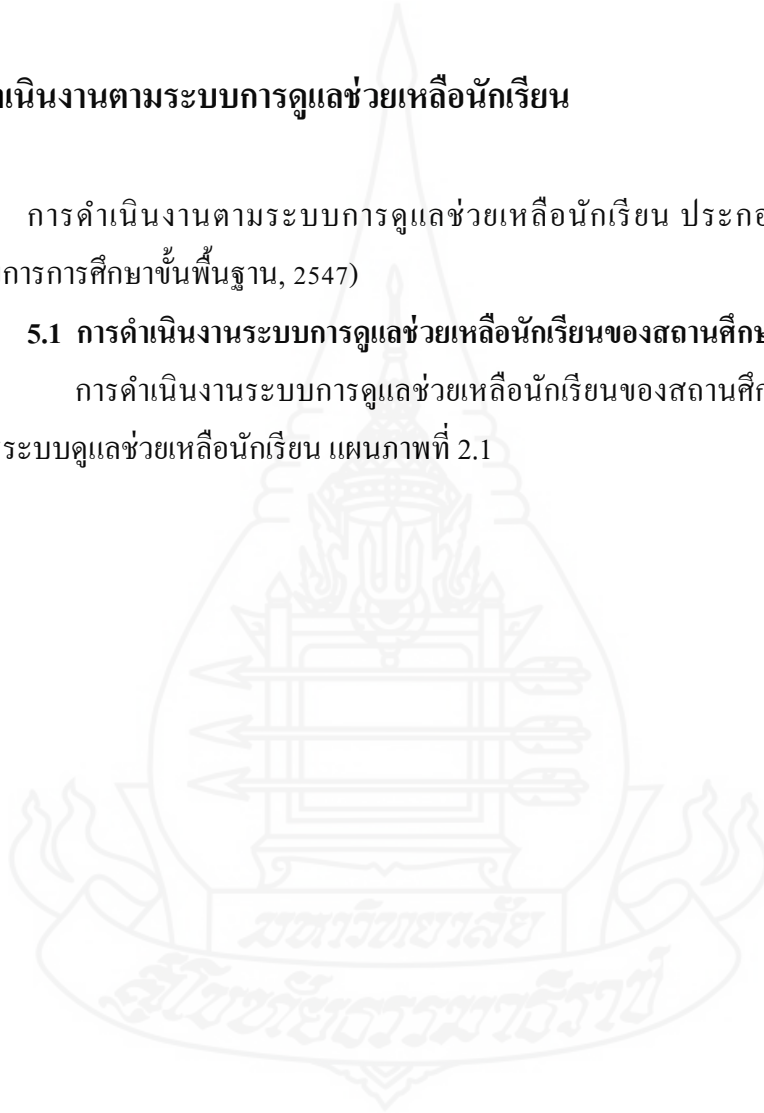
องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความสำคัญ มีวิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกันไป แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งเอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

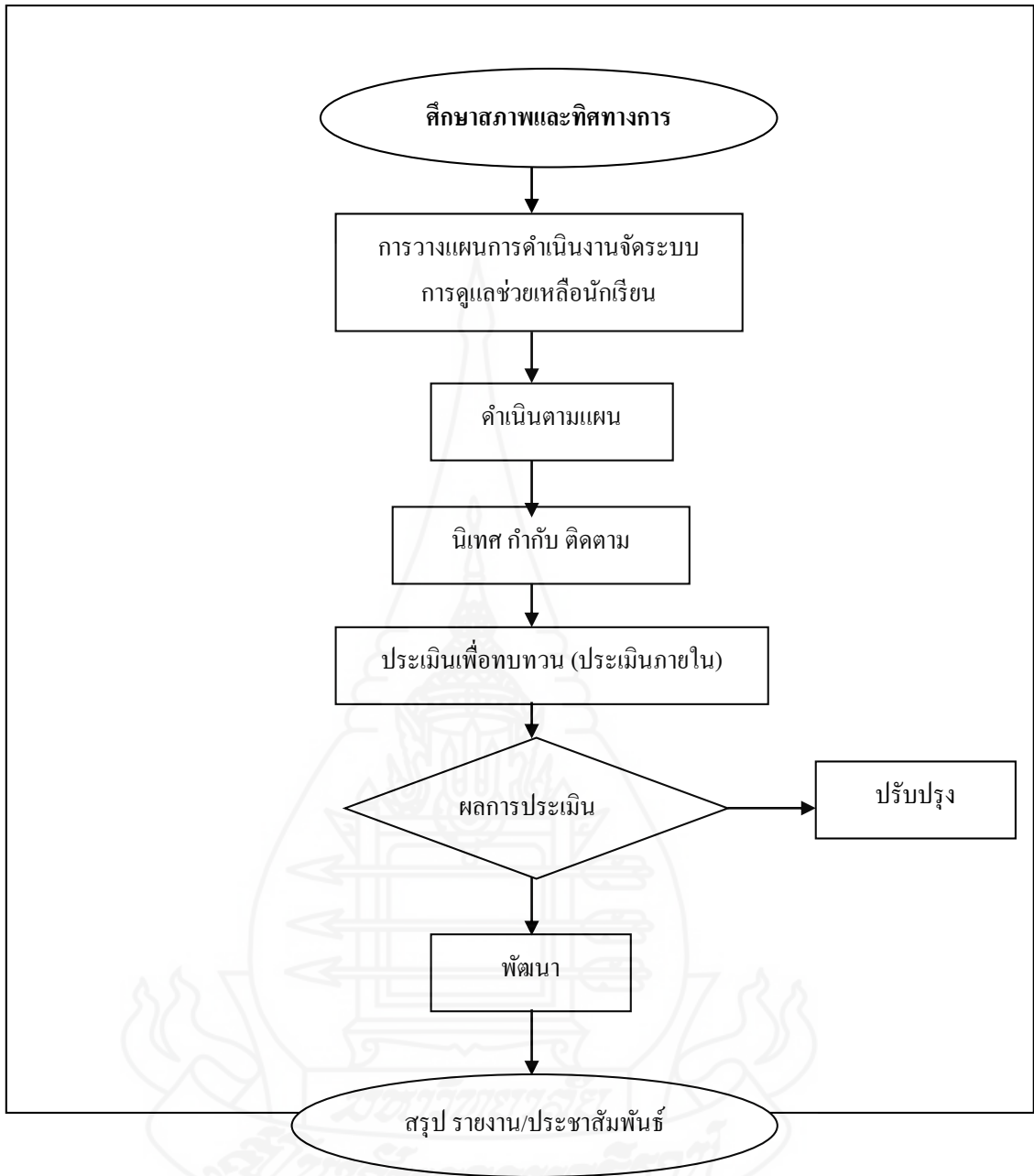
5. การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

5.1 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แผนภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2547

5.2 แนวทางการปฏิบัติของสถานศึกษาตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเข้าสู่สถานศึกษา มีแผนการดำเนินงานประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ

และนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง เป็นเวลา 1 รอบปี ซึ่งมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีรายละเอียดของการดำเนินงานดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 แผนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
(ในหนึ่งรอบปี ระหว่างมีนาคม-มีนาคม ถัดไป)

การดำเนินงาน	ระยะเวลาประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1.การเตรียมการและวางแผนดำเนินงาน	มีนาคม-เมษายน	-ผู้บริหาร
กิจกรรมที่ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการ		-ทีมสนับสนุน
กิจกรรมที่ 2 วิเคราะห์ความพร้อมพื้นฐานของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติงาน	พฤษภาคม-มีนาคม ปีถัดไป	-ทีมสนับสนุน -ครูทุกคนในโรงเรียน
2.ปฏิบัติตามแผน		
กิจกรรมที่ 3 สร้างความตระหนักและความเข้าใจกับบุคลากร		
กิจกรรมที่ 4 ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	สิงหาคมและ มกราคม (กิจกรรมที่ 5)	-คณะกรรมการ ประเมินเพื่อทบทวน
3. กำกับ ติดตาม ประเมิน และ รายงาน	กุมภาพันธ์	-ทีมนำและทีม
กิจกรรมที่ 5 ประเมินเพื่อทบทวน	(กิจกรรมที่ 6)	สนับสนุน
กิจกรรมที่ 6 ประเมินผลเพื่อพัฒนาและสรุปรายงาน		

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

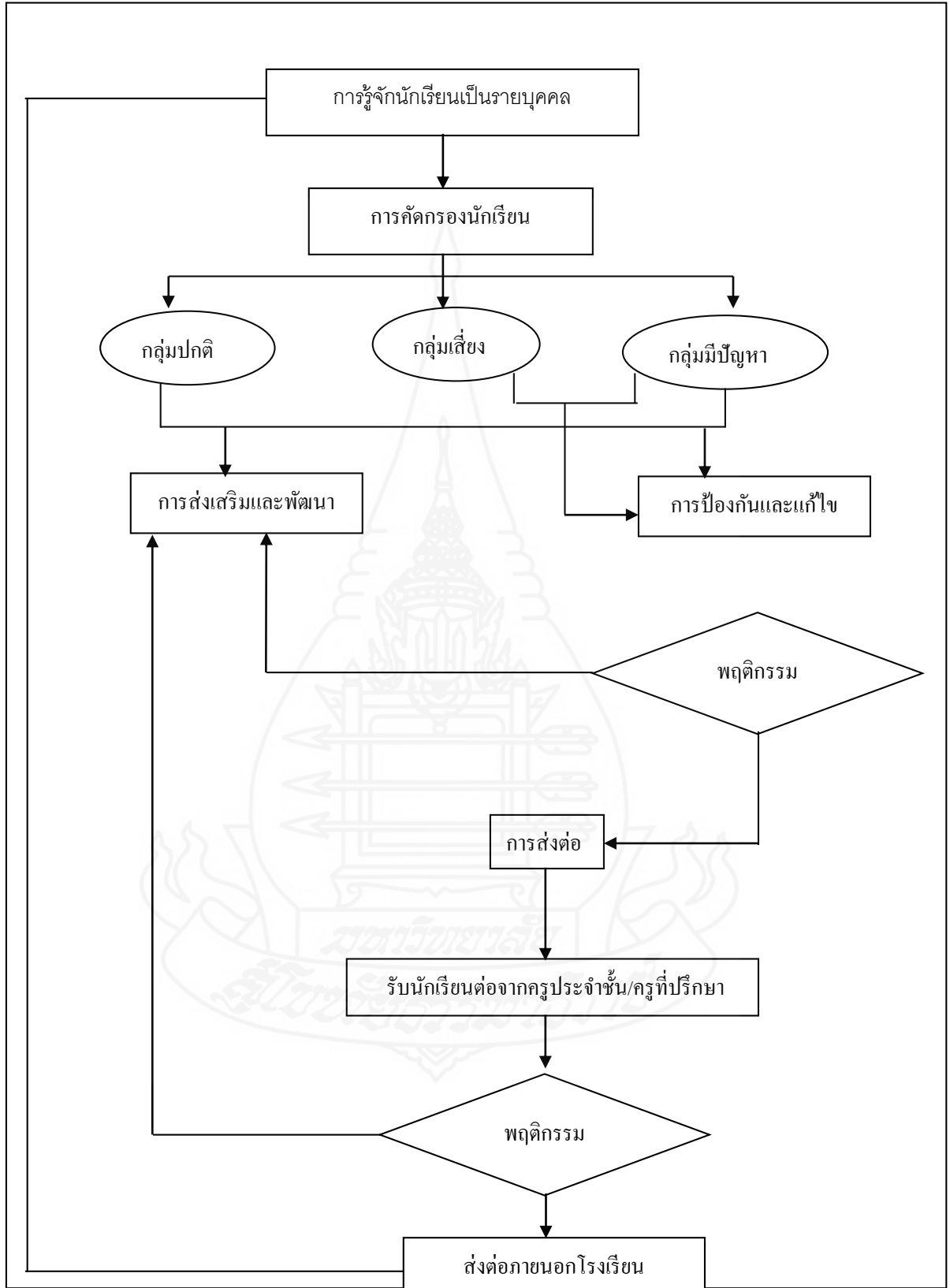
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.3 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา การ

ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีภารกิจหลักที่เป็นหัวใจของการดำเนินงาน 5 กิจกรรม คือ

- 5.3.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 5.3.2 การคัดกรองนักเรียน
- 5.3.3 การส่งเสริมและพัฒนา
- 5.3.4 การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข
- 5.3.5 การส่งต่อ

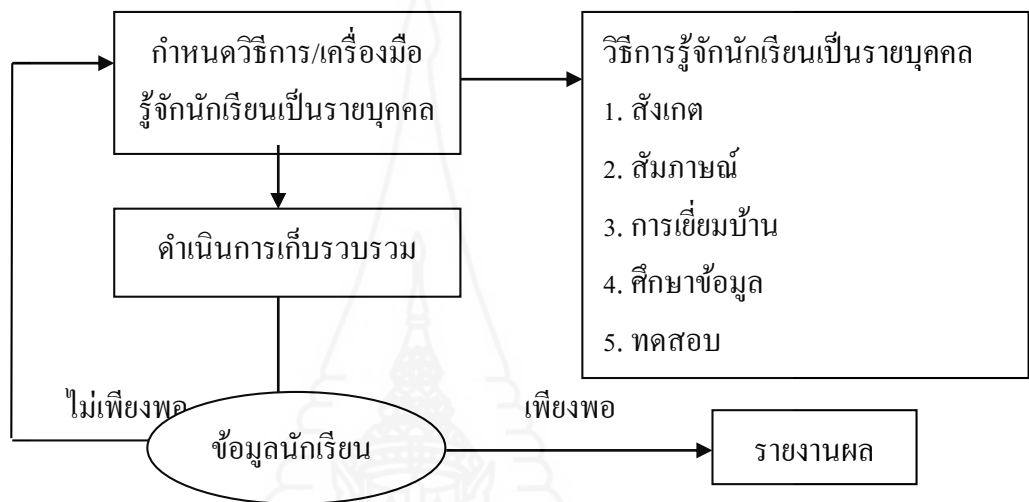
กระบวนการดำเนินงานทั้ง 5 กิจกรรม ดังแสดงให้เห็นในแผนภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละกิจกรรมมีรายละเอียดดังนี้

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือ เทคนิคต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และสามารถนำไปวางแผน ให้การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริมพัฒนานักเรียนแต่ละคน ได้อย่างเหมาะสม

ภาพที่ 2.3 ขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวถึงความสำคัญของการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลว่า ด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของ ชีวิตไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมหลายรูปแบบ ทั้งทางด้านบวก และทางด้านลบ ดังนั้นการรู้ ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมาก ขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือ การคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหา นักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ นักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้นควรมีข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2544)

(1) ข้อมูลนักเรียน ด้านความสามารถ ได้แก่ ด้านการเรียน มีรายละเอียดของข้อมูล พื้นฐานที่ควรทราบ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยในแต่ละภาค ผลสอบวัดความรู้

มาตรฐาน พฤติกรรมการเรียน และความสามารถด้านอื่นๆ ได้แก่ บทบาทหน้าที่พิเศษในสถานศึกษา ความสามารถพิเศษ และการเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ

(2) ข้อมูลนักเรียน ด้านสุขภาพ ได้แก่ ด้านร่างกาย น้ำหนัก ส่วนสูง ความบกพร่องทางร่างกาย เช่น การมองเห็น การได้ยิน จิตใจ ได้แก่ พฤติกรรม อารมณ์ซึมเศร้า ความประพฤติต่างๆ

(3) ข้อมูลนักเรียน ด้านครอบครัว ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ รายได้ของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายที่นักเรียนได้รับในการมาโรงเรียน ด้านการคุ้มครองดูแลนักเรียน จำนวนพี่น้องบุคคลในครอบครัว สถานภาพของบิดามารดา ลักษณะที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

(4) ด้านสารเสพติด ได้แก่ พฤติกรรมที่แสดงออก พฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียน การใช้จ่าย การคบเพื่อน สุขภาพและบุคลิกภาพ สถานภาพทางครอบครัวและสิ่งแวดล้อม และผลการตรวจปัสสาวะ

(5) ด้านความปลอดภัย ได้แก่ สถานภาพครอบครัวและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลการเดินทาง/การใช้ยานพาหนะ การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การแต่งกายที่ต่อแหลม เป็นต้น

(6) ด้านพฤติกรรมทางเพศ ได้แก่ พฤติกรรมชู้สาว พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ วิธีการและเครื่องมือในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะลึกและครอบคลุมที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ที่สำคัญคือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

1) ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือในรูปแบบของเอกสารเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน ส่วนใหญ่มักครอบคลุมข้อมูลทั้งด้านการเรียน ด้านสุขภาพและด้านครอบครัว โดยนักเรียนเป็นผู้กรอกข้อมูล ส่วนรูปแบบและรายละเอียดในระเบียบสะสมแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกัน ได้ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละโรงเรียน

2) แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) (โรงเรียนอาจนำเครื่องมืออื่นมาใช้แทนก็ได้) แบบประเมินพฤติกรรมเด็กไม่ได้เป็นแบบวัดหรือแบบทดสอบ แต่เป็นเครื่องมือสำหรับคัดกรองเด็ก ด้านพฤติกรรม การปรับตัว ที่มีผลเกี่ยวข้องกับสภาพจิต ซึ่งจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางในการพิจารณานักเรียนด้านสุขภาพจิตมากขึ้น

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการรู้นักเรียนเป็นรายบุคคล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกิจกรรมลำดับแรกที่มีความสำคัญจะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีข้อมูลสำหรับการดูแลนักเรียนมีหลายวิธี เช่น การศึกษาข้อมูลจากระเบียบสะสม การศึกษาข้อมูล EIS การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกสุขภาพ การใช้แบบประเมินพหุปัญญา แบบประเมิน

ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แบบประเมินบุคลิกภาพ การสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ดังนี้ (1) ด้วยวิธีการสังเกต (2) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ (3) โดยใช้สังคัมมิตติ (4) โดยใช้แบบสอบถาม (5) โดยการไปเยี่ยมเยียนที่บ้าน

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและสามารถนำไปวางแผนให้การช่วยเหลือ ป้องกัน และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ศึกษาข้อมูล ทดสอบ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีข้อมูล ดังนี้ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย ด้านพฤติกรรมทางเพศ

2) การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น สถานศึกษาควรมีการประชุมครูกำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อจัดกลุ่มร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่เท่าไร จึงจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา

หลังขั้นตอนการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วจึงเข้าสู่กระบวนการคัดกรองซึ่งจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) ดังนี้

(1) กลุ่มปกติ หมายถึง นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาและส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเอง หรือสังคมส่วนรวมในด้านลบ

(2) กลุ่มเสี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น เก็บตัว แสลดออกเกินขอบเขต การปรับตัวทางเพศไม่เหมาะสม ทดลองสิ่งเสพติด ผลการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงในทางลบ

(3) กลุ่มมีปัญหา หมายถึง นักเรียนมีพฤติกรรมเป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

การคัดกรองนักเรียนถือเป็นความลับ อย่าให้นักเรียนรู้ว่าตนเองถูกจัดอยู่ในกลุ่มใด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) การคัดกรองเป็นกิจกรรมในระบบการช่วยเหลือนักเรียนที่ครูปรึกษาต้องทำอย่างรอบคอบ และควรกำหนดช่วงเวลาของข้อมูลการคัด

กรอง หากข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ควรทบทวนข้อมูลการคัดกรองใหม่และควรใช้ข้อมูลหลายๆ จุด เพื่อความเที่ยงในการคัดกรองนักเรียน (สุธิดา ภัคดีบุญ, 2548)

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อจัดกลุ่มร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเอง สังคมส่วนรวมในด้านลบได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ปกติ กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ไปจากปกติหรืออยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือ ป้องกันหรือแก้ปัญหา และกลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ

3) การส่งเสริมและพัฒนา

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2548) ซึ่งการดำเนินการในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนนั้นมีกิจกรรมที่สามารถทำได้หลายวิธี แต่กิจกรรมหลักสำคัญที่โรงเรียนต้องดำเนินการคือ

(1) การจัดกิจกรรมโฮมรูม เน้นการจัดความต้องการของนักเรียนและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

(2) การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) ควรจัดขึ้นอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรมีการสรุปและบันทึกหลักฐานการประชุมผู้ปกครองแต่ละครั้งเพื่อประโยชน์ในการใช้ข้อมูลสำหรับดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดการประชุมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองในครั้งต่อไป

(3) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

(4) โครงการพิเศษอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็น

นักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง การดำเนินการในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนมีกิจกรรมที่สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และ โครงการพิเศษอื่นๆ

4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข

การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน ซึ่งหากครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป

การป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธี เช่น

- (1) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น
- (2) กิจกรรมในชั้นเรียน
- (3) กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน
- (4) การสื่อสารกับผู้ปกครอง
- (5) กิจกรรมซ่อมเสริม
- (6) กิจกรรมเสริมหลักสูตร
- (7) การเยี่ยมบ้านนักเรียน

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ควรให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและแก้ปัญหานี้โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

การป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ให้กับนักเรียนมีหลายเทคนิควิธีการ ได้แก่

- (1) การให้การปรึกษาเบื้องต้น
- (2) การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ เช่น การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมซ่อมเสริม การติดต่อประสานกับผู้ปกครอง เป็นต้น
- (3) การติดตาม ดูแลช่วยเหลือ

สรุปได้ว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้ความดูแลเอาใจ

ใล่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดีของสังคมต่อไป การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนมีหลากหลายเทคนิควิธี เช่น การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเยี่ยมบ้านนักเรียน

5) การส่งต่อ

การป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ตามกระบวนการ การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนนั้น ในกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ หรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นก็ควรส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กที่มีความสามารถพิเศษหรืออัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ก็ควรส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริม พัฒนา และช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็นบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา หรือครูคนใดคนหนึ่งเท่านั้นความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากแก่การแก้ไข

การส่งต่อ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนว หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน

(2) การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้พัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนวหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การส่งต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือนักเรียนแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น สถานศึกษาควรส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษ หรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ควรช่วยเหลือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น

การดำเนินงานทั้ง 5 กิจกรรม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกรมสุขภาพจิต

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

วีระ โอบอ้อม (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมและวางแผนดำเนินงาน ด้านการดำเนินงานตามแผน และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามอยู่ในระดับปานกลาง

2. ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 มีสถานภาพในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ครูที่อยู่ในประเภทสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการเตรียมและวางแผนการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล ครูที่อยู่ในสถานศึกษาขนาดต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการเตรียมและวางแผนการดำเนินงาน และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ครูที่มองผู้นำมีพฤติกรรมต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการเตรียมและวางแผนการดำเนินงาน และด้านการดำเนินงานตามแผน

โสพิศ ดินราช (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษาหนองคาย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อ และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

2. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและตำแหน่งต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ แต่ไม่พบปฏิสัมพันธ์โดยรวมและรายด้านจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง และด้านการส่งเสริมนักเรียน

กรชนก เลิศรุ่งเรืองชัย (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลนักเรียนโรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมพบว่า มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสูงสุด คือ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับปานกลางและต่ำสุดคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

พรชนก รัศมีรัตน์ (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน และปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นตอนการป้องกันและแก้ไขปัญหา

2. แนวทางแก้ไขปัญหากลกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่าขั้นตอนการคัดกรองนักเรียน ควรมีการจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ครูที่ปรึกษาสามารถทำงานได้เป็นระบบ มีความตระหนักในการดำเนินงาน และควรมีรูปแบบในการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย ซึ่งจะสามารถทำให้รับทราบถึงพฤติกรรมของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ขั้นส่งเสริมนักเรียน โดยควรมีกิจกรรมสอนซ่อมเสริม กิจกรรมที่เด็กมีความสนใจและนัดเหมาะสมกับตนเอง ขั้นการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรมีการจัดนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจให้กับบุคคลภายนอกได้รับทราบ มีการประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

โชคชัย แสงสว่าง (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการปรับปรุง พัฒนา สรุปรายงาน และประชาสัมพันธ์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนดังกล่าวโดยภาพรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติแตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านการกำหนด ทิศทางและกลยุทธ์ ด้านการวางระบบและแผนการบริหารงาน และด้านการปรับปรุง พัฒนา สรุปรายงานและประชาสัมพันธ์ โดยคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารสูงกว่าครูทุกด้าน ส่วนด้านอื่นๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูมีความเหมือนกัน ปัญหาสำคัญ ได้แก่ บุคลากรขาด ความรู้ความเข้าใจในงานที่ปฏิบัติ การกำหนดมาตรฐานไม่ครอบคลุมและสูงเกินไป ขาดการวาง ระบบงาน ขาดการติดตามและนิเทศงาน สำหรับข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการบริหารงาน ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การมีส่วนร่วมในการวางมาตรฐาน การวางระบบงาน และนิเทศติดตาม งาน

พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์ (2552: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตาม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านซำพล อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านซำพล ในวงรอบที่ 1 โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมปฏิบัติการ และการนิเทศแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดให้มีการประสาน ความร่วมมือกับผู้บริหาร โรงเรียน แล้วแจ้งให้บุคลากรทราบถึงกำหนดการให้มีการดำเนินงาน ตลอดทั้งความมุ่งหมายในการดำเนินการ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากการบันทึก การสังเกต การสัมภาษณ์ การทำแบบทดสอบ ทำให้บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 องค์ประกอบ กล่าวคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน การส่งต่อ ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ยังมีปัญหาอยู่ ส่วนหนึ่ง นั่นคือ ครูที่ปรึกษา ประจำชั้นนักเรียนบางคนยังขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานบาง ขั้นตอน จึงใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติการและการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ในการพัฒนาวงรอบที่ 2

ต่อไป ซึ่งได้ประสานความร่วมมือกับผู้บริหาร โรงเรียน แล้วแจ้งบุคลากรที่จะพัฒนาทราบถึง กำหนดการในการดำเนินงาน ตลอดทั้งความหมายในการดำเนินการ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากการ บันทึกรายงาน การสังเกต การสัมภาษณ์ การทำแบบทดสอบ อีกครั้งหนึ่งและให้มีการกำกับติดตามทุก สัปดาห์ สรุปรายงานผลให้โรงเรียนทราบ โดยผ่านฝ่ายกิจการนักเรียนทุกเดือน สรุปผลการ ดำเนินงานเป็นภาคเรียน ส่งผลให้ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นเรียนสามารถดำเนินงานตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนที่ผิดต่อระเบียบวินัยของ โรงเรียนได้เป็นอย่างดี ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นเรียนเข้าใจ มั่นใจในการปฏิบัติงาน มีการนิเทศ กำกับติดตามอยู่เสมอและเป็นระบบ

โดยสรุป ผลการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน บ้านซำพุด โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ แบบมีส่วนร่วม มีการพัฒนาการ ดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นจำนวน 2 วนรอบ ซึ่งทำให้บุคลากรมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงาน ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้นเรียน มีความรู้ความมั่นใจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพทั้ง 5 องค์ประกอบ และยังมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม อีกอย่างหนึ่งด้วยจึงควร สนับสนุนให้นำกลยุทธ์ดังกล่าวนี้มาใช้พัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน อื่น ๆ ต่อไป

บรรทม รวมจิตร (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 โดย ภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหา น้อย คือ สภาพการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพการบริหารจัดการและสภาพการ ดำเนินงาน ตามลำดับ

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความ พึงพอใจของนักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและ แก้ปัญหา การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อ ตามลำดับ

สุนันทา ประทุมรัตน์ (2553: บทคัดย่อ) ศึกษาการพัฒนาครูด้านระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านม่วง จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ในวงรอบที่ 1 ครูโรงเรียน

บ้านม่วงมีความรู้ความเข้าใจสามารถจะดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ จึงได้ร่วมกันแก้ปัญหา โดยพัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ สามารถดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี และปฏิบัติได้ตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทของผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งส่งผลช่วยเสริมสร้างคุณภาพที่ดีให้นักเรียนทั้งด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

กาญจนา บุญแคน (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. สภาพการดำเนินตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามเพศ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์สอนและวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแต่ละด้านมีดังนี้ ความสะดวกในการเดินทางเยี่ยมบ้านนักเรียนของครูที่ปรึกษา ความน่าเชื่อถือของผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักเรียนเพื่อการแบ่งกลุ่มนักเรียน เวลาที่ใช้ในการให้คำปรึกษาของครูที่ปรึกษา และความพอเพียงของเวลาเพื่อการแก้ปัญหานักเรียนที่ได้รับการส่งต่อ

มาโนช กุลนาแพง (2555: บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาช่วงชั้น 1- 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 มีระดับปฏิบัติโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาช่วงชั้น 1- 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของ เขต 2 โดยรวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีระดับปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการปกป้องและการแก้ไขปัญหา และการส่งต่อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. สถานศึกษา ช่วงชั้น 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ที่มีขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีระดับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วิชัย อินทนาม (2556: บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประเภทโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Kelly (2003: Abstract) การศึกษาประเมินผลการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการใช้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจสำหรับโรงเรียน Jamaican school ผลการวิจัยพบว่า เด็กในช่วงวัยเรียนของจาไมกาต้องเผชิญหน้ากับสภาพความจริงซึ่งมีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการ อาชีพ และการพัฒนาบุคลิกภาพ / สังคม ปัญหาสำคัญที่ถูกระบุโดยกลุ่มผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองว่าน่าจะมีผลกระทบในด้านลบมากที่สุดต่อการประสบความสำเร็จของนักเรียน คือ การตายของบุคคลที่ใกล้ชิด โรคเอดส์ ความคิดวิตกกังวล ปัญหาจากที่บ้าน ความกลัวการล้มเหลวที่โรงเรียน และความกลัวการถูกชิงทรัพย์ หรือคุกคามทางเพศ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชุด Wilcoxon on Signed Rang Test ยังพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างสภาพการดำเนินงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน Jamaican school แบบที่เป็นจริงในปัจจุบันกับแบบที่คาดหวัง ดังนั้น กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน ครู และผู้ปกครองจึงต้องการให้เน้นองค์ประกอบที่สำคัญๆ ในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจ และยังเป็นต้องรณรงค์ให้ผู้ทำนโยบาย รวมทั้งผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองต่างๆ ของนักเรียนที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้ดีขึ้น ถ้าหากได้รับอนุญาตให้ดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้คำปรึกษาแบบเน้นความเข้าใจ

ไซส์ (Siebs,2000: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินผลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน ในการออกแบบโปรแกรม REACH การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อป้องกันการลาออกของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาแถบชานเมือง (โปรแกรม REACH) ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ทักษะคิดในเรื่องประโยชน์ของโปรแกรมเพื่อเป็นการป้องกันการลาออกของนักเรียนที่จัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยง ผลการวิจัยพบว่านักเรียนสามารถประสบความสำเร็จ โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นสามารถเพิ่มระดับเกรดเฉลี่ยให้สูงขึ้น เพิ่มความเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น ได้รับการยอมรับมากขึ้น มีการพัฒนาความสนใจมาสู่การเรียน พัฒนาวิสัยทัศน์ในอนาคตของตนเอง และที่สำคัญคือ มีโอกาสมากขึ้นในการจบการศึกษาในระดับมัธยมปลายหลังจากที่ได้เข้าร่วม โปรแกรม REACH

หยวน (Yuen ,2000: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความเชื่อในการบริหารงานแนะแนว และให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของครูแนะแนวในฮ่องกง (ประเทศจีน) ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ทัศนคติของครูแนะแนวในเรื่องเกี่ยวกับองค์ประกอบของการปฏิบัติงานด้านแนะแนวและให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูแนะแนวในฮ่องกงโดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่าครูแนะแนวมีความคิดเห็นถึงความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น การให้บริการแนะแนวด้วยความเข้าใจ กระบวนการการบริหารงานโรงเรียนในภาพรวม คุณภาพของบุคลากร และความเชื่อในด้านบวกเกี่ยวกับงานแนะแนวและให้คำปรึกษาภายในโรงเรียนคือองค์ประกอบสำคัญของงานแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ และทัศนคติที่มีต่องานแนะแนวและให้คำปรึกษาของครูแนะแนว คือตัวทำนายระดับความท้อแท้ การสูญเสียความเป็นตัวเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสำเร็จของบุคลากรอย่างมีนัยสำคัญ

พานากิติ ดลาไมนิ (Panagitee, 2004: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมนักเรียนที่ไม่เหมาะสมในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหาร ครู นักเรียนส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่า องค์ประกอบหลักสำคัญและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน คือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในด้านวัย ประสบการณ์ ระดับการศึกษา ถิ่นที่อยู่ ศาสนา และการบริหารจัดการของโรงเรียน ทั้งนี้องค์ประกอบดังกล่าว มีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนทั้งพฤติกรรมกลุ่ม และรายบุคคล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นภาระงานที่มีความสำคัญมากในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ซึ่งสถานศึกษามีหน้าที่พัฒนาคุณภาพของนักเรียนโดยตรง โดยเฉพาะครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งประกอบด้วย การรู้จัก

นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกัน ช่วยเหลือและ
แก้ไข และการส่งต่อ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ
และศักยภาพ เป็นทรัพยากรที่มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายสติปัญญา จริยธรรมและมีชีวิต
สงบสุข

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน ตามกรอบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ซึ่งได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ระยะเวลาทำการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ครู จำนวน 22 คน ผู้ปกครองไทย 280 คน ผู้ปกครองกัมพูชา จำนวน 52 คน นักเรียนไทย จำนวน 271 คน และนักเรียนกัมพูชา จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 660 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย คือ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ครู จำนวน 15 คน ผู้ปกครองไทย จำนวน 30 คน ผู้ปกครองกัมพูชา จำนวน 30 คน นักเรียนไทย จำนวน 60 คน และนักเรียนกัมพูชา จำนวน 21 คน โดยการเลือกกลุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) รวมทั้งสิ้น 165 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ในภาพรวม ปีการศึกษา 2558

ที่	สถานภาพ	ประชากร (จำนวน)		กลุ่มตัวอย่าง (จำนวน)	
		ไทย	กัมพูชา	ไทย	กัมพูชา
1.	ผู้บริหาร	9	-	9	-
2.	ครู	22	-	15	-
3.	ผู้ปกครอง	280	52	30	30
4.	นักเรียน	271	26	60	21
รวมทั้งสิ้น		582	78	114	51

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามกรอบแนวคิดของการศึกษาโดยครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองไทย ผู้ปกครองกัมพูชานักเรียนไทยและนักเรียนกัมพูชา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check - list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่

5 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เมื่อกำหนดผลรวมคะแนนเป็นค่าเฉลี่ย จะใช้เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด ,2545 : 50-100)

4.51 - 5.00 ความหมาย มากที่สุด

3.51 - 4.50 ความหมาย มาก

2.51 - 3.50 ความหมาย ปานกลาง

1.51 - 2.50 ความหมาย น้อย

1.00 - 1.50 ความหมาย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชาและนักเรียนไทยและกัมพูชา ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

วิธีการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม กำหนดขอบข่ายของข้อคำถามตามกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาซึ่งประกอบด้วยการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	จำนวน 10 ข้อ
2) ด้านการคัดกรองนักเรียน	จำนวน 10 ข้อ
3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	จำนวน 11 ข้อ
4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	จำนวน 10 ข้อ
5) ด้านการส่งต่อ	จำนวน 8 ข้อ

2. รวบรวมข้อคำถามในแต่ละด้านจัดทำเป็นร่างแบบสอบถาม

3. นำแบบแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข เนื้อหา และสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดที่ศึกษา

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขเนื้อหา สำนวนภาษาและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) เพื่อเลือกข้อคำถามที่ได้ ค่าคำนวณ .60 - 1.00 จำนวน 49 ข้อ มาเป็นคำถามในแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด ,2545 : 50-100) รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ดังนี้

1) อาจารย์ ดร.เมธี วิสาพรหม	กศ.ด.(วิจัยและประเมินผลการศึกษา) ศษ.ม.(บริหารการศึกษา) กศ.ม.(การวัดผลการศึกษา) ค.บ.(การวัดผลการศึกษา) สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2) อาจารย์ชนิตา ตันไพบูลย์	ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ค.บ.(จิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว) เกียรติคุณอันดับ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
3) นางปรีชา ปั่นดี	วท.ม.(เทคโนโลยีสารสนเทศ) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี สถานที่ทำงาน วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ
4) อาจารย์อภิชาติ มุกคาม่วง	วทม.(จิตวิทยาการให้คำปรึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา

5) ดร.จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์

สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
 กศ.ค (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
 ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
 ค.บ.(การประถมศึกษา)
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครู นักเรียนและผู้ปกครอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรแอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient, 1970) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .94

6. นำแบบสอบถามเสน้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบปรับปรุงอีกครั้งจนเป็นที่แน่ใจว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาและสมบูรณ์ที่สุด จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นต่อไป

4. การรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอความร่วมมือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์

2. แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยแจกด้วยตนเองและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 แบบสอบถามที่แจก จำนวน 165 ฉบับ ได้รับกลับมาคืน จำนวน 165 ฉบับ

3. นำข้อมูลที่ได้อาจจัดหมวดหมู่เพื่อจะใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ในการหาค่าต่างๆ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู นักเรียนไทย ผู้ปกครองไทย ผู้ปกครองกัมพูชาและนักเรียนกัมพูชา เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุและระดับการศึกษา โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอ้างอิงใน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 50-100) ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	ค่าน้ำหนัก
มากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5
มาก	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3
น้อย	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด ,2545 : 50-100)

4.51 – 5.00	ความหมาย	ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	ความหมาย	ระดับมาก
2.51– 3.50	ความหมาย	ระดับปานกลาง
1.51– 2.50	ความหมาย	ระดับน้อย
1.00– 1.50	ความหมาย	ระดับน้อยที่สุด

5.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

6. ระยะเวลาทำการวิจัย

ระยะเวลาทำการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 12 เดือนสิงหาคม พ.ศ 2558 ถึง 1 เดือนกันยายน พ.ศ 2558

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยเรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้นำเสนอ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวม จำแนกตามผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชาและนักเรียน ไทยและกัมพูชา โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ANOVA

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)
S.D.	แทน	ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่จะปฏิเสธสมมติฐานหลัก

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร และครู ผู้ปกครองและนักเรียน รายละเอียดแสดงไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทย และกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา ปีการศึกษา 2558 ในภาพรวม (n=165)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ผู้บริหารและครู	24	14.54
ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา	60	36.36
นักเรียนไทยและกัมพูชา	81	49.09
รวม	165	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนไทยและกัมพูชา จำนวน 81 คนคิดเป็นร้อยละ 49.09 รองลงมาเป็นผู้ปกครองไทยและกัมพูชา จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36และผู้บริหารและครูจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 14.54 ตามลำดับ

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทย และกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา ในภาพรวม (n=165)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	52	31.50
1.2 หญิง	113	68.50
รวม	165	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 ตามลำดับ

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทย และกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา (n=165)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร		
25-30 ปี		
31-35 ปี	1	11.11
36-40 ปี	4	44.44
41 ปีขึ้นไป	4	44.44
รวม	9	100.00
2. ครู		
25-30 ปี	3	20.00
31-35 ปี	5	33.33
36-40 ปี	7	46.66
รวม	15	100.00
3. ผู้ปกครองไทย		
19-25 ปี	-	-
26-32 ปี	4	13.33
33-39 ปี	15	50.00
40 ปีขึ้นไป	11	36.66
รวม	30	100.00
4. ผู้ปกครองกัมพูชา		
19-25 ปี	-	-
26-32 ปี	9	30.00
33-39 ปี	14	46.66
40 ปีขึ้นไป	7	23.33
รวม	30	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
5. นักเรียนไทย		
6-8 ปี	20	33.33
9-11 ปี	30	50.00
12-14 ปี	10	16.66
15 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	60	100.00
6. นักเรียนกัมพูชา		
6-8 ปี	9	42.85
9-11 ปี	8	38.09
12-14 ปี	4	19.04
15 ปีขึ้นไป	-	-
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม อายุสรุปได้ดังต่อไปนี้

ผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 36-40 ปี และ อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมา อายุ 31-35 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

ครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 36-40 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.66 รองลงมาอายุ 31-35 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 คน และอายุ 25-30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20ตามลำดับ

ผู้ปกครองไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 33-39 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.66 และอายุ 26-32 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

ผู้ปกครองกัมพูชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 33-39 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.66 รองลงมาอายุ 26-32 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ตามลำดับ

นักเรียนไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 9-11 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาอายุ 6-8 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอายุ 12-14 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ตามลำดับ

นักเรียนกัมพูชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 6-8 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 42.85 รองลงมาอายุ 9-11 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09 และอายุ 12-14 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 19.04 ตามลำดับ

ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทย และกัมพูชา นักเรียนไทยและกัมพูชา (n=165)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. ผู้บริหาร		
ปริญญาตรี	7	77.77
ปริญญาโท	2	22.22
อื่น ๆ ไปรตระบุ	-	-
รวม	9	100.00
2. ครู		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	11	73.33
ปริญญาโท	4	26.66
อื่น ๆ ไปรตระบุ	-	-
รวม	15	100.00
3. ผู้ปกครองไทย		
ประถมศึกษา	14	46.66
มัธยมศึกษา	16	53.33
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	-	-
รวม	30	100.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. ผู้ปกครองกัมพูชา		
ประถมศึกษา	26	86.66
มัธยมศึกษา	4	13.33
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	-	-
ปริญญาตรีขึ้นไป	-	-
รวม	30	100.00
5. นักเรียนไทย		
ประถมศึกษาปีที่ 1	10	16.66
ประถมศึกษาปีที่ 2	10	16.66
ประถมศึกษาปีที่ 3	10	16.66
ประถมศึกษาปีที่ 4	10	16.66
ประถมศึกษาปีที่ 5	10	16.66
ประถมศึกษาปีที่ 6	10	16.66
รวม	60	100.00
6. นักเรียนกัมพูชา		
ประถมศึกษาปีที่ 1	7	33.33
ประถมศึกษาปีที่ 2	3	14.28
ประถมศึกษาปีที่ 3	2	9.52
ประถมศึกษาปีที่ 4	3	14.28
ประถมศึกษาปีที่ 5	3	14.28
ประถมศึกษาปีที่ 6	3	14.28
รวม	21	100.00

จากตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ระดับการศึกษา สรุปได้ดังต่อไปนี้

ผู้บริหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 รองลงมาศึกษาต่อระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

ครู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาศึกษาต่อระดับปริญญาโท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66

ผู้ปกครองไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.66

ผู้ปกครองกัมพูชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.66 รองลงมาศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

นักเรียนไทย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 ระดับละ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66

นักเรียนกัมพูชา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 2,4,5 และ 6 ระดับละ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.28 และศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ($n_{\text{ผู้บริหารและครู}}$, $n_{\text{ผู้ปกครอง}}$, $n_{\text{นักเรียน}}$) ในภาพรวม ($n=165$)

ประเด็นพิจารณา	ผู้บริหารและครู			ผู้ปกครองไทย-กัมพูชา			นักเรียนไทย-กัมพูชา			ผลรวม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.23	.41	มาก	3.55	.69	มาก	4.27	.53	มาก	4.00	.67	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.17	.44	มาก	3.69	.73	มาก	4.24	.55	มาก	4.03	.66	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็นพิจารณา	ผู้บริหารและครู			ผู้ปกครองไทย-กัมพูชา			นักเรียนไทย-กัมพูชา			ผลรวม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. ด้านการส่งเสริม และพัฒนา	4.42	.31	มาก	3.92	.56	มาก	4.38	.45	มาก	4.22	.52	มาก
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ไข	4.42	.40	มาก	3.78	.61	มาก	4.30	.48	มาก	4.13	.58	มาก
5. ด้านการส่งต่อ	4.22	.57	มาก	3.67	.79	มาก	4.12	.60	มาก	3.97	.71	มาก
รวม	4.29	.32	มาก	3.73	.60	มาก	4.27	.45	มาก	4.08	.56	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม สรุปได้
ดังต่อไปนี้

ผู้บริหารและครู ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 (S.D. = .32)

ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 (S.D.
= .60)

นักเรียนไทยและกัมพูชา ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 (S.D.
= .45)

ผลรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 4.08 (S.D. = .56)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสังเกต	4.28	.75	มาก
2. ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสัมภาษณ์	3.98	.84	มาก
3. ครูเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.99	1.20	มาก
4. ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการทำแบบทดสอบ เช่น SDQ ระเบียบสะสม	3.80	1.01	มาก
5. ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ	3.96	.95	มาก
6. ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสุขภาพ	4.12	1.00	มาก
7. ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านครอบครัว	3.96	1.08	มาก
8. ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสารเสพติด	3.77	1.24	มาก
9. ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความปลอดภัยเช่น บริการรถรับ-ส่งนักเรียน	4.52	.76	มากที่สุด
10. ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านพฤติกรรมทางเพศ	3.62	1.21	มาก
รวม	4.00	.67	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 (S.D. = .67) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุดคือ ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความปลอดภัย เช่น บริการรถรับ-ส่งนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 (S.D. = .76) รองลงมาคือ ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสังเกต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 (S.D.=.75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านพฤติกรรมทางเพศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 (S.D. = 1.21)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ด้านการคัดกรองนักเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. โรงเรียนมีการประชุมครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกัน	4.31	.93	มาก
2. โรงเรียนมีเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียน	4.07	.97	มาก
3. โรงเรียนมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาได้อย่างชัดเจน	3.90	.95	มาก
4. ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน	4.12	.94	มาก
5. ครูมีวิธีการและเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ	3.97	.98	มาก
6. ครูมีการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.04	.86	มาก
7. ครูนำผลการคัดกรองนักเรียนไปแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	.90	มาก
8. โรงเรียนมีการแจ้งผู้ปกครองให้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	3.96	1.03	มาก
9. ครูมีการสรุปผลการจำแนกนักเรียนและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	4.07	.87	มาก
10. ครูเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ	3.91	1.15	มาก
รวม	4.03	.66	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 (S.D. = .66) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีการประชุมครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 (S.D. = .93) รองลงมาคือ ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 (S.D. = .94) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ โรงเรียนมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ได้อย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 (S.D. = .95)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาให้เป็นกลุ่มปกติอย่างต่อเนื่อง	4.25	.90	มาก
2. โรงเรียนมีการประชุมร่วมกับผู้ปกครองเพื่อพบปะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.34	.73	มาก
3. ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีความใกล้ชิดเป็นกันเองกับนักเรียนในชั้นเรียนทุกคน	4.42	.73	มาก
4. โรงเรียนมีการจัดประกวด แข่งขันทักษะวิชาการ ทดสอบ ความรู้ด้านต่างๆ และความสามารถพิเศษของนักเรียน	4.38	.78	มาก
5. โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมโฮมรูม	4.05	.04	มาก
6. โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยการประชุมผู้ปกครองในระดับชั้น	4.15	.92	มาก
7. โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวภาษา ชุมนุม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	4.41	.67	มาก

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
8. โรงเรียนมีกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและโรงเรียน	4.19	1.01	มาก
9. ครูเขียนจดหมายโทรศัพท์ แจ้งข้อมูลและผลการพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ	4.82	.03	มากที่สุด
10. ครูมีการประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระยะ	4.13	.86	มาก
11. พัฒนานักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ เช่น คณิตฯ กีฬา ผู้นำนักเรียน	4.32	.73	มาก
รวม	4.22	.52	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 (S.D. = .52) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูเขียนจดหมายโทรศัพท์ แจ้งข้อมูลและผลการพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 (S.D. = .03) รองลงมาคือ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีความใกล้ชิดเป็นกันเองกับนักเรียนในชั้นเรียนทุกคน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 (S.D. = .73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีการประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระยะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 (S.D. = .86)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ครูให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับนักเรียนที่มีปัญหา เช่น การให้คำปรึกษา การให้ทุนการศึกษา	4.22	.90	มาก
2. โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียนกับฝ่ายต่างๆภายใน โรงเรียนและผู้ปกครอง	4.05	.87	มาก
3. ครูมีความรู้และมีทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	4.24	.81	มาก
4. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	4.13	.95	มาก
5. โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เช่น กิจกรรมซ่อมเสริมสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียน	4.18	.84	มาก
6. โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตรอบรมคุณธรรม จริยธรรม	4.29	.88	มาก
7. โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนที่ช่วยน้อง	4.12	.96	มาก
8. โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.04	1.13	มาก
9. ครูมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน	3.99	.92	มาก
10. ครูมีการรายงานผลการป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างเหมาะสม	4.02	.58	มาก
รวม	4.13	.58	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 (S.D. = .58) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตรอบรมจริยธรรม คุณธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 (S.D. = .88) รองลงมาคือ ครูมีความรู้และมีทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 (S.D. = .73) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 (S.D. = .92)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ด้านการส่งต่อ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. โรงเรียนมีกระบวนการส่งต่อนักเรียนที่เป็นระบบ	4.01	.94	มาก
2. โรงเรียนมีเกณฑ์ในการพิจารณาส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจนได้มาตรฐาน	4.01	.92	มาก
3. ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.02	.90	มาก
4. ครูประจำชั้น มีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน	3.74	1.05	มาก
5. ครูแนะแนวหรือสถานศึกษา มีการส่งต่อนอกไปให้ผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม	3.98	.97	มาก
6. โรงเรียนมีการบันทึกการส่งต่อทั้งภายในและภายนอก	3.89	1.05	มาก
7. ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบข้อมูลเป็นระยะ	4.04	1.01	มาก
8. ครูมีการสรุปและบันทึกผลการติดตามนักเรียนหลังมีการส่งต่อ	4.05	1.03	มาก
รวม	3.97	.71	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 (S.D. = .71) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีการสรุปและบันทึกผลการติดตามนักเรียนหลังมีการส่งต่อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 (S.D. = 1.03) รองลงมาคือ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 (S.D. = .90) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูประจำชั้น มีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพ ปัญหา และความต้องการของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 (S.D. = 1.05)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

จำแนกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม คือ 1) ผู้บริหารและครู 2) ผู้ปกครองนักเรียนไทยและกัมพูชา 3) นักเรียนไทยและกัมพูชา โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างประชากร 3 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มตัวอย่างแหล่งความแปรปรวน		SS	Df	MS	F	p
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	19.29	2	9.64	28.60	.000
	ภายในกลุ่ม	54.62	162	.337		
	รวม	73.909	164			
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	10.92	2	5.46	14.62	.000
	ภายในกลุ่ม	60.48	162	.373		
	รวม	71.400	164			
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	8.33	2	4.16	18.45	.000
	ภายในกลุ่ม	36.55	162	.226		
	รวม	44.880	164			

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

กลุ่มตัวอย่างแหล่งความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p
4. ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ระหว่างกลุ่ม	11.87	2	5.94	21.85	.000*
ภายในกลุ่ม	44.01	162	.272		
รวม	55.884	164			
5. ด้านการส่งต่อ ระหว่างกลุ่ม	8.79	2	4.40	9.64	.000*
ภายในกลุ่ม	73.90	162	.456		
รวม	82.690	164			
ผลรวม ระหว่างกลุ่ม	11.53	2	5.76	23.63	.000*
ภายในกลุ่ม	39.52	162	244		
รวม	51.040	164			

Levene Statistic = 7.04, df = 164

จากตารางที่ 4.11 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ และผลรวมทั้ง 5 ด้านในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชาและนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ Dunnett ของคะแนนความคิดเห็น
ที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา
จังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่ม	M	S.D.	ผลต่างค่าเฉลี่ย		
			1	2	3
ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1. ผู้บริหารและครู	4.23	.41		1>2*	1<3
2. ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา	3.55	.69			2<3*
3. นักเรียนไทยและกัมพูชา	4.27	.53			
ด้านการคัดกรองนักเรียน					
1. ผู้บริหารและครู	4.17	.44		1>2*	1<3
2. ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา	3.69	.73			2<3*
3. นักเรียนไทยและกัมพูชา	4.24	.55			
ด้านการส่งเสริมและพัฒนา					
1. ผู้บริหารและครู	4.42	.31		1>2*	1<3
2. ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา	3.92	.56			2<3*
3. นักเรียนไทยและกัมพูชา	4.38	.45			
ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข					
1. ผู้บริหารและครู	4.42	.40		1>2*	1<3
2. ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา	3.78	.61			2<3*
3. นักเรียนไทยและกัมพูชา	4.30	.48			
ด้านการส่งต่อ					
1. ผู้บริหารและครู	4.22	.57		1>2*	1<3
2. ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา	3.67	.79			2<3*
3. นักเรียนไทยและกัมพูชา	4.12	.60			
ผลรวม					
1. ผู้บริหารและครู	4.29	.32		1>2*	1<3
2. ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา	3.73	.60			2<3*
3. นักเรียนไทยและกัมพูชา	4.27	.45			

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.12 เมื่อทราบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ในกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม พบว่าอย่างน้อย 1

ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในกลุ่มผู้บริหารและครูกับกลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6) เมื่อเปรียบเทียบผลรวมค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ พบว่าในกลุ่มผู้บริหารและครูกับกลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และกลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา กับกลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในกลุ่มผู้บริหารและครูกับกลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

1.2 สมมติฐานการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่างกัน

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ครู จำนวน 22 คน ผู้ปกครองไทย 280 คน ผู้ปกครองกัมพูชา จำนวน 52 คน นักเรียนไทย จำนวน 271 คน และนักเรียนกัมพูชา จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 660 คน

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 9 คน ครู จำนวน 15 คน ผู้ปกครองไทย จำนวน 30 คน ผู้ปกครองกัมพูชา จำนวน 30 คน นักเรียนไทย จำนวน 60 คน

และนักเรียนกัมพูชา จำนวน 21 คน รวมทั้งสิ้น 165 คน โดยการเลือกกลุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) ให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม .05

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองไทย ผู้ปกครองกัมพูชา นักเรียนไทยและนักเรียนกัมพูชา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check - list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ภายใต้องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำนวน 49 ข้อ ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	จำนวน 10 ข้อ
2) ด้านการคัดกรองนักเรียน	จำนวน 10 ข้อ
3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	จำนวน 11 ข้อ
4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข	จำนวน 10 ข้อ
5) ด้านการส่งต่อ	จำนวน 8 ข้อ

1.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ขอความร่วมมือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์

2) แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างโดยแจกด้วยตนเองและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ระหว่างเดือนสิงหาคม ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2558 แบบสอบถามที่แจกจำนวน 165 ฉบับ ได้รับกลับมาคืน จำนวน 165 ฉบับ

3) นำข้อมูลที่ได้มาจัดหมวดหมู่เพื่อจะใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป
ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน กลับคืนมารวมทั้งสิ้น 165 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ไทย ผู้ปกครองกัมพูชา นักเรียนไทยและนักเรียนกัมพูชา เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุและระดับการศึกษา โดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อ จำแนกรายด้านและรายข้อ โดยใช้หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข และ 5) ด้านการส่งต่อ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA)

1.4 ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.4.1 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

1.4.2 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคือ ด้านการส่งเสริม

และพัฒนา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อ

2) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด คือครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความปลอดภัย เช่น บริการรับ-ส่งนักเรียน และรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่ารายการอื่น ๆ 3 ลำดับแรกคือ ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสังเกต ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสุขภาพและครูเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้ายคือ ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านพฤติกรรมทางเพศ

3) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก และรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่ารายการอื่น ๆ 3 ลำดับแรกคือ โรงเรียนมีการประชุมครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกัน ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนมีเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียน และครูมีการสรุปผลการจำแนกนักเรียนและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้ายคือ โรงเรียนมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรองนักเรียนแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาได้อย่างชัดเจน

4) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา ด้านการส่งเสริมและพัฒนา พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ครูเขียนจดหมาย โทรศัพท์แจ้งข้อมูลและผลการพัฒนานักเรียนในด้านต่างๆ แก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ และรายการที่มีความ

คิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่ารายการอื่น ๆ 3 ลำดับแรกคือ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีความใกล้ชิดเป็นกันเองกับนักเรียนในชั้นเรียนทุกคน โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ชุมนุม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และโรงเรียนมีการจัดประกวดแข่งขันทักษะวิชาการ ทดสอบความรู้ด้านต่าง ๆ และความสามารถพิเศษของนักเรียน ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้ายคือ โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมโฮมรูม

5) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก และรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่ารายการอื่น ๆ 3 ลำดับแรกคือ โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร อบรมคุณธรรม จริยธรรม ครูมีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน และครูให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับนักเรียนที่มีปัญหา เช่น การให้คำปรึกษา การให้ทุนการศึกษา ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้ายคือ ครูมีการบันทึกผลการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและติดตามผลนักเรียน

6) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา และนักเรียนไทยและกัมพูชา ด้านการส่งต่อ พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก และรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่ารายการอื่น ๆ 3 ลำดับแรก คือ ครูมีการสรุปและบันทึกผลการติดตามนักเรียนหลังมีการส่งต่อ ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบข้อมูลเป็นระยะ และครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ส่วนรายการที่มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นลำดับสุดท้ายคือ ครูประจำชั้น มีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนว เพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน

7) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้ 1) กลุ่มผู้บริหารและครู เปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 2) กลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชากับกลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) กลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชาและกลุ่มผู้บริหารและครู พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อภิปรายผล

2.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ที่ปรากฏเช่นนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้ดำเนินงานตามนโยบายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของกรมสุขภาพจิต (2544 : 75-81) และมีการปฏิบัติงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีนโยบายให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยกันดูแลด้านความปลอดภัยนักเรียน เช่น บริการรถรับ-ส่งนักเรียน โดยโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ มีการจัดเวรประจำวันครูรับ-ส่งนักเรียนไทยและกัมพูชา สถานศึกษามีการบันทึกข้อมูลพื้นฐานนักเรียนด้านการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ทำแบบทดสอบ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัยและด้านพฤติกรรมทางเพศ ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2547) จากเหตุผลเหล่านี้ผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน จึงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

2.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียน ซึ่งครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีการประชุมครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนร่วมกัน ครูมีความรู้ ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ตลอดจนมีวิธีการ เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมี

การสรุปผลการจำแนกนักเรียนและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548) ได้นำเสนอไว้ว่าการคัดกรองนักเรียนถือเป็นความลับ

2.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และ นักเรียน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการส่งเสริมและพัฒนา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเขียนจดหมาย โทรศัพท์ แจ้งข้อมูลข่าวสารและผลการพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองทราบอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีความใกล้ชิดเป็นกันเองกับนักเรียน สถานศึกษาส่งเสริมและพัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการจัดประกวด แข่งขันทักษะวิชาการ ทดสอบความรู้ด้านต่าง ๆ ครูมีการประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระยะ

2.1.4 ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารและครู ผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีกิจกรรมเสริมหลักสูตร อบรมคุณธรรม จริยธรรม ครูมีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน สถานศึกษามีกิจกรรมสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียน มีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนที่ช่วยน้อง สถานศึกษาประสานความร่วมมือภายในโรงเรียนและผู้ปกครอง จากเหตุผลเหล่านี้ ผู้บริหาร และครู ผู้ปกครองและนักเรียน จึงมีความคิดเห็นด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข อยู่ในระดับมาก

2.1.5 ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวม พบว่าผู้บริหารและครู ผู้ปกครองและนักเรียน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการส่งต่อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการสรุปและบันทึกผลการติดตามนักเรียนหลังมีการส่งต่อ มีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบข้อมูลเป็นระยะ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีดังนี้

2.2.1 กลุ่มผู้บริหารและครู เปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารและครู เป็นผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงในการเป็นผู้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เริ่มตั้งแต่การวางแผน การลงมือดำเนินการ การติดตามและประเมินผล อีกทั้งยังต้องดำเนินการให้ครบทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา 4) ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข ตลอดจน 5) ด้านการส่งต่อ ในขณะที่ผู้ปกครองซึ่งมีทั้งชาวไทยและกัมพูชาไม่ได้อยู่ในสถานการณ์ของการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลา ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะรับทราบข้อมูลข่าวสารตอนโรงเรียนเชิญประชุมผู้ปกครอง หรือเชิญมาพบปะพูดคุย หรือ การออกเยี่ยมบ้านของครูที่ปรึกษาเท่านั้น จึงทำให้มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ มีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือแตกต่างจากความความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

2.2.2 กลุ่มผู้ปกครองไทยและกัมพูชา เปรียบเทียบกับกลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน ซึ่งจะไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก นักเรียนชาวไทยและกัมพูชาเป็นผู้ได้รับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนตลอดเวลา แต่ผู้ปกครองชาวไทยและกัมพูชาอยู่ที่บ้าน จึงอาจขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารว่าโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากน้อยเพียงใด จึงทำให้มีความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าโรงเรียนไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ มีการดูแลนักเรียนมากกว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองชาวไทยและกัมพูชา

2.2.3 กลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชา เปรียบเทียบกับกลุ่มผู้บริหารและครู พบว่ามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยทั้งผู้บริหารและครูกับกลุ่มนักเรียนไทยและกัมพูชาต่างก็มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากด้วยกันทั้งสองกลุ่ม เหตุที่บุคคลดังกล่าวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอาจเนื่องจากว่า ทั้งผู้บริหารและครูกับนักเรียนไทยและกัมพูชาต่างก็มีกิจกรรมร่วมกัน โดยตลอดในโรงเรียน ทำให้ทั้งผู้บริหารและครูกับนักเรียนไทยและกัมพูชาต่างก็รับรู้ว่ามี การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาจากผลการวิจัย โดยเลือกประเด็นที่สำคัญที่มีความเกี่ยวข้อง และน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวม ซึ่งสถานศึกษาต่าง ๆ หรือโรงเรียนในเครือข่ายสามารถนำไปปรับพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะโดยแบ่งเป็นข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังต่อไปนี้

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะต่อผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรรนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไปใช้กำหนดแผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

3.1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สถานศึกษาควรมีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสารเสพติด ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานด้านพฤติกรรมทางเพศ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการทำแบบทดสอบ ซึ่งสถานศึกษาควรมีการวางแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนกำหนดการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ครอบคลุมทุกกิจกรรมและสอดคล้องกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องศึกษาและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นปัจจุบัน เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิผลต่อไป

3.1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน สถานศึกษาควรมีวิธีการที่หลากหลาย ควรตั้งเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีวิธีการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย สถานศึกษามีการประชุมครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการคัดกรองนักเรียนร่วมกัน กิจกรรมสำคัญมากอีกอย่างหนึ่งคือ การนำผลการคัดกรองนักเรียนไปแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้การแก้ไขปัญหาทันทั่วถึง

3.1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนา สถานศึกษาควรมีวิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างมีคุณภาพ กิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งคือการโฮมรูม โดยครูมีการบันทึกการเข้ากิจกรรมโฮมรูมประจำสัปดาห์ กิจกรรมที่จัดควรส่งเสริมและพัฒนานักเรียนควรหลากหลายครอบคลุมและตรงกับความสนใจของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้สถานศึกษาควรมีการประชุมร่วมกับผู้ปกครองชาวไทยและกัมพูชาเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนการแก้ปัญหาร่วมกัน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะประสบผลสำเร็จนั้นผู้ปกครองชาวไทยและกัมพูชาจะต้องให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นอย่างดี

3.1.4 ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข สถานศึกษาควรมีวิธีการหรือเครื่องมือในการแก้ปัญหานักเรียนอย่างมีคุณภาพ การจัดกิจกรรมควรมีความหลากหลาย ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีความรู้พื้นฐาน ตลอดจนประสานความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดประสิทธิผลต่อไป

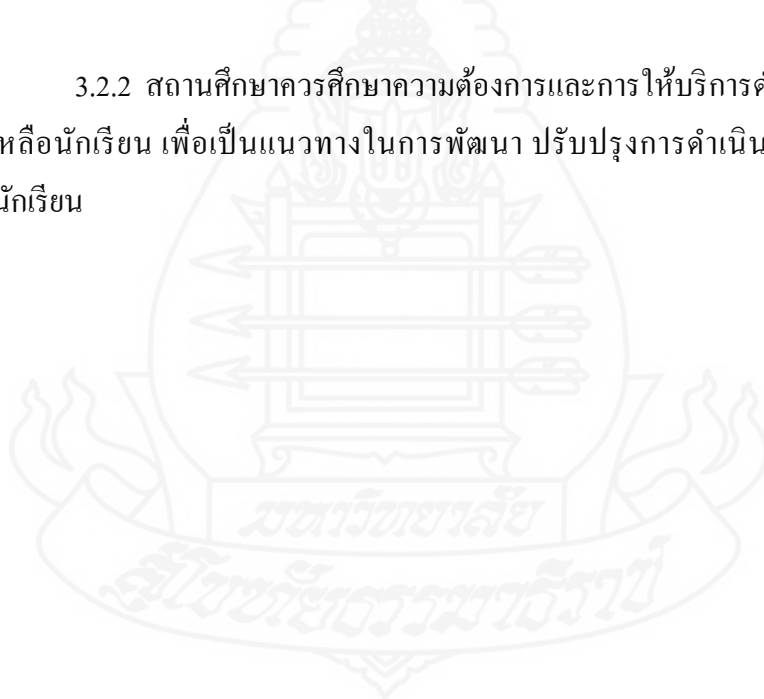
3.1.5 ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรมีการบันทึกการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการประสานงานกับครูหรือเครือข่ายสหวิชาชีพพร้อมกัน ครูดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการส่งต่อ ครูประจำชั้นควรส่งข้อมูลให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูลนักเรียนล่วงหน้า เพื่อส่งผลให้การป้องกันและการแก้ปัญหาให้นักเรียนมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าสถานศึกษามีสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากในทุกด้าน เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีการปรับปรุง พัฒนาและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษาควรพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

3.2.1 สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยเชิงลึกอันจะเป็นประโยชน์ต่องานพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3.2.2 สถานศึกษาควรศึกษาความต้องการและการให้บริการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรชนก เลิศรุ่งเรืองชัย. (2552). สภาพดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: วัชรินทร์การพิมพ์.
- กรมสุขภาพจิต. (2544ก). คู่มือครูที่ปรึกษา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับ-ส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). คู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาสำหรับวิชาการมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา บุญแคน. (2554). สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2542). จอมปราชญ์นักการศึกษา. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2548). ความคิดเห็นของบุคลากรที่ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีต่อร่างมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- โชคชัย แสงสว่าง. (2552). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- บรรทม รวมจิตร. (2553). การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัญญา กระทุ่มพันธ์. (2548). สภาพและปัญหาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- พรชนก รัศมีรัตน์. (2552). ปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหากระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา
เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น,
กรุงเทพฯ.
- พัฒนศักดิ์ ภูมิโคกรักษ์. (2552). การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนบ้านซับพลู อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ภัทริยา ดังก้อง. (2549). การศึกษาผลสำเร็จการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในสหวิทยาเขตเวียงโกศัย 1 จังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- มานิช กุลนาแพง. (2555). ศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ช่วงชั้น
ที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, ลพบุรี.
- เรืองยศ อุตตราศตร์. (2546). การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิชัย อินทนาม. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอดา
พระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- วิชากร, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). คู่มือแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ :
วัชรินทร์การพิมพ์.

- วิจิต รุ่งศรีทอง. (2546). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารและการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.*
- วิระ โอบอ้อม. (2549). *การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบ้านลาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ศึกษานิเทศก์, หน่วย, กรมสามัญศึกษา. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษา. กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.*
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2544). *คู่มือสถานศึกษาเกี่ยวกับคณะกรรมการการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.*
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติ. (2545). *การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.*
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2547). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ร.ส.พ.*
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.*
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ.*
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2547). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).*

- สุภาพจิต, กรม, กระทรวงสาธารณสุข. (2544). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป.
- สุธิดา ทับทิมทอง. (2550). การศึกษาแนวทางการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- สุธิดา ภักดีบุญ. (2548). การวิจัยพหุเทศะกรณีศึกษาของระบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุนันทา ประทุมรัตน์. (2553). การพัฒนาครูด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านม่วงจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- โสพิศ ดินราช. (2551). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2544). คู่มือการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Cronbach, Lee Joseyh. (1970). *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York: Haper and Rew.
- Dlamini, Panagitee M. (2010). Factors Related to student unrest in Swaziland high School as perceived by head – teacher and student. [online]. Accessed 7 October 2010. Available from <http://www.ciot.org/tootkits/employment/bresee/banking - system.html>.
- Kelly, Grace Altia. (2003). A comprehensive guidance counseling program for Jamaican schools : A needs assessment.[Online]. Ph.D. dissertation, Andrews University. Available : <http://proquest.umi.com/pqdweb? index=O&sid=3&srchmode=1&vinst=PRO> [2006, November 11].
- Siebs, William Richard. “An Evaluation of The Effectiveness of A School within A School Program Designed to Prevent High School Dropouts in A Suburban High School”. Dissertation Abstract International. 60, 08 (February 2000): 2862.

Yuen, Mam – Tak. “Efficacy Beliefs in Counseling and Guidance Among Guidance Teacher in Hong Kong”. *Dissertation Abstract International*. 62, 09 (March 2002) : 2983.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย**เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ****คำชี้แจง**

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

2. ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ กรุณาตอบทุกข้อให้ตรงตามความเป็นจริง เพราะข้อมูลที่ถูกต้องตามความเป็นจริงจะช่วยให้การวิจัยครั้งนี้มีผลสรุปที่เชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานแต่อย่างใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ จนครบถ้วน

นางสาวภัทธิดา อัจฉรินทร์

แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้บริหาร ครู ไร้รระนู.....

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

25-30 ปี 31-35 ปี 36-40 ปี 41 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี สาขาวิชา.....

ปริญญาตรีโท สาขาวิชา.....

อื่นๆ ไร้รระนู.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) การส่งต่อ ขอให้ท่านพิจารณาแต่ละข้อว่าอยู่ในระดับใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน เพียงระดับเดียวใน 5 ระดับ

มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
มาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
น้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ปกครองนักเรียนไทย โปรดระบุ.....

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

19-25 ปี 26-32 ปี 33-39 ปี 40 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา โปรดระบุ.....

มัธยมศึกษา โปรดระบุ.....

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) การส่งต่อ ขอให้ท่านพิจารณาแต่ละข้อว่าอยู่ในระดับใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน เพียงระดับเดียวใน 5 ระดับ

มากที่สุด   มีค่าเท่ากับ   5 คะแนน

มาก   มีค่าเท่ากับ   4 คะแนน

ปานกลาง   มีค่าเท่ากับ   3 คะแนน

น้อย   มีค่าเท่ากับ   2 คะแนน

น้อยที่สุด   มีค่าเท่ากับ   1 คะแนน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นักเรียน โปรดระบุ.....

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

6-8 ปี 9-11 ปี 12-14 ปี 15 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 2 ประถมศึกษาปีที่ 3

ประถมศึกษาปีที่ 4 ประถมศึกษาปีที่ 5 ประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ 5 ด้าน คือ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข 5) การส่งต่อ ขอให้ท่านพิจารณาแต่ละข้อว่าอยู่ในระดับใด โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนน เพียงระดับเดียวใน 5 ระดับ

มากที่สุด   มีค่าเท่ากับ   5 คะแนน

มาก   มีค่าเท่ากับ   4 คะแนน

ปานกลาง   มีค่าเท่ากับ   3 คะแนน

น้อย   มีค่าเท่ากับ   2 คะแนน

น้อยที่สุด   มีค่าเท่ากับ   1 คะแนน

ข้อ	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสังเกต					
2	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสัมภาษณ์					
3	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล					
4	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการทำแบบทดสอบ เช่น SDQ ระเบียบสะสม					
5	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ					
6	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสุขภาพ					
7	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านครอบครัว					
8	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสารเสพติด					
9	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความปลอดภัย เช่น บริการรถรับ-ส่งนักเรียน					
10	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านพฤติกรรมทางเพศ					
การปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
การคัดกรองนักเรียน						
11	โรงเรียนมีการประชุมครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกัน					
12	โรงเรียนมีเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียน					
13	โรงเรียนมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรอง					

ข้อ	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	นักเรียนแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ได้อย่างชัดเจน					
14	ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน					
15	ครูมีวิธีการและเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ					
16	ครูมีการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
17	ครูนำผลการคัดกรองนักเรียนไปแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
18	โรงเรียนมีการแจ้งผู้ปกครองให้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม					
19	ครูมีการสรุปผลการจำแนกนักเรียนและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ					
20	ครูเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ					
การปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
.....						
การส่งเสริมและพัฒนา						
21	โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหาให้เป็นกลุ่มปกติอย่างต่อเนื่อง					
22	โรงเรียนมีการประชุมร่วมกับผู้ปกครองเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					
23	ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีความใกล้ชิดเป็นกันเองกับนักเรียนในชั้นเรียนทุกคน					
24	โรงเรียนมีการจัดประกวด แข่งขันทักษะวิชาการ ทดสอบความรู้ด้านต่างๆ และความสามารถพิเศษของนักเรียน					
25	โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้วยกิจกรรมโฮมรูม					

ข้อ	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26	โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้วยการประชุมผู้ปกครองใน ระดับชั้น					
27	โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยูวกาชาด ชุมนุม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์					
28	โรงเรียนมีกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างชุมชนและ โรงเรียน					
29	ครูเขียนจดหมาย โทรศัพท์ แจ้งข้อมูลและผล การพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ปกครอง อย่างสม่ำเสมอ					
30	ครูมีการประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างเป็นระยะ					
31	พัฒนานักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียนเป็น แบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ เช่น คนตรี กีฬา ผู้นำนักเรียน					
การปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
.....						
การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข						
32	ครูให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับนักเรียนที่มี ปัญหา เช่น การให้คำปรึกษา การให้ ทุนการศึกษา					
33	โรงเรียนมีการประสานความร่วมมือในการให้ ความช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียนกับ ฝ่ายต่างๆภายในโรงเรียนและผู้ปกครอง					
34	ครูมีความรู้และมีทักษะเบื้องต้นในการให้ คำปรึกษาแก่นักเรียน					
35	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนใน รูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง					

ข้อ	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36	โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เช่น กิจกรรมซ่อมเสริม สอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาการอ่าน การเขียน					
37	โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร อบรมคุณธรรมจริยธรรม					
38	โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง					
39	โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียน					
40	ครูมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผลนักเรียน					
41	ครูมีการรายงานผลการป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างเหมาะสม					
การส่งต่อ						
42	โรงเรียนมีกระบวนการส่งต่อนักเรียนที่เป็นระบบ					
43	โรงเรียนมีเกณฑ์ในการพิจารณาส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน ได้มาตรฐาน					
44	ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน					
45	ครูประจำชั้น มีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียน					
46	ครูแนะแนวหรือสถานศึกษา มีการส่งต่อภายนอกไปให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม					
47	โรงเรียนมีการบันทึกการส่งต่อทั้งภายในและภายนอก					
48	ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบข้อมูลเป็นระยะ					

ชื่อ	ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ระดับปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
49	ครูมีการสรุปและบันทึกผลการติดตาม นักเรียนหลัง มีการส่งต่อ					
การปฏิบัติอื่น ๆ เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
.....						

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมืออย่างยิ่ง

ภาคผนวก ข

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญในการหาความสอดคล้อง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบวัดแต่ละข้อว่ามีความสอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด

แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบวัดข้อนั้น สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบวัดข้อนั้น สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบวัดข้อนั้น ไม่สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการที่กำหนด

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม		คะแนนประเมิน					คะแนนค่า IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยให้ครูได้ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ของนักเรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ซึ่งต้องเลือกวิธีการและเครื่องมือหรือเทคนิคต่างๆ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและสามารถนำไปวางแผนให้การช่วยเหลือ ป้องกันและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม เช่น การสังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ศึกษาข้อมูลทดสอบ ซึ่งข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูหรือบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีข้อมูล ดังนี้ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัว ด้านสารเสพติด ด้านความปลอดภัย ด้านพฤติกรรมทางเพศ	1	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสังเกต	1	1	1	1	1	1
	2	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการสัมภาษณ์	1	1	1	1	1	1
	3	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	1	1	1	1	1
	4	ครูเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยการทำแบบทดสอบ เช่น SDQ ระเบียบสะสม	1	1	1	1	1	1
	5	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความสามารถ	1	0	1	1	1	0.80
	6	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสุขภาพ	1	1	1	1	1	1
	7	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านครอบครัว	1	1	1	1	1	1
	8	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านสารเสพติด	1	1	1	1	1	1
	9	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านความปลอดภัย เช่น บริการรถรับ-ส่งนักเรียน	1	1	1	0	1	0.80
	10	ครูศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนด้านพฤติกรรมทางเพศ	1	1	1	0	1	0.80

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม		คะแนนประเมิน					คะแนนค่า IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
	การคัดกรองนักเรียน							
การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น เพื่อจัดกลุ่มร่วมกันให้เป็นที่ยอมรับของครูในสถานศึกษาและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งกำหนดเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ คือ นักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเอง สังคมส่วนรวมในด้านลบได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ตามเกณฑ์ปกติ กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติหรืออยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง ตามเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ปัญหา และกลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเป็นปัญหาชัดเจน มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของตนเองหรือต่อสังคมส่วนรวมในด้านลบ	1	โรงเรียนมีการประชุมครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองร่วมกัน	1	1	1	1	1	1
	2	โรงเรียนมีเกณฑ์มาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียน	1	1	1	1	1	1
	3	โรงเรียน มีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการเก็บข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดกรองนักเรียนแยกกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ได้อย่างชัดเจน	1	0	1	1	1	0.80
	4	ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน	1	0	1	1	1	0.80
	5	ครูมีวิธีการและเครื่องมือการคัดกรองนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ	1	1	1	1	1	1
	6	ครูมีการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ	1	1	1	0	1	0.80
	7	ครูนำผลการคัดกรองนักเรียนไปแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0	1	0	1	1	0.60
	8	โรงเรียนมีการแจ้งผู้ปกครองให้ทราบข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม	0	1	1	1	1	0.80
	9	ครูมีการสรุปผลการจำแนกนักเรียนและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ	0	1	1	1	1	0.80
	10	ครูเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ	0	1	1	1	1	0.80

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม		คะแนนประเมิน					คะแนน ค่า IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
การส่งเสริมและพัฒนา หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้นครูที่ปรึกษา และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่สถานศึกษาหรือชุมชนคาดหวัง การดำเนินการในการส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนมีกิจกรรมที่สามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรม โยมรูม การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองนักเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และโครงการพิเศษอื่นๆ	1	โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหาให้เป็นกลุ่มปกติอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1
	2	โรงเรียนมีการประชุมร่วมกับผู้ปกครอง เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	1
	3	ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีความใกล้ชิด เป็นกันเองกับนักเรียนในชั้นเรียนทุกคน	1	1	1	1	1	1
	4	โรงเรียนมีการจัดประกวด แข่งขันทักษะวิชาการ ทดสอบความรู้ด้านต่างๆ และความสามารถพิเศษของนักเรียน	1	0	1	0	1	0.60
	5	โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้วยกิจกรรม โยมรูม	1	0	1	1	1	0.80
	6	โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้วยการประชุมผู้ปกครอง ระดับชั้น	1	1	1	1	1	1
	7	โรงเรียนดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนด้วยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวภาษา ชุมนุม แนะนำ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	1	1	1	1	1	1
	8	โรงเรียนมีกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่าง ชุมชนและ โรงเรียน	1	1	1	1	1	1
	9	ครูเขียนจดหมาย โทรศัพท์ แจ้งข้อมูล และผลการพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ แก่ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	1
	10	ครูมีการประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างเป็นระยะ	1	1	1	0	1	0.80
	11	พัฒนานักเรียนและส่งเสริมให้นักเรียน เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ เช่น คนตรี กีฬา ผู้นำนักเรียน เป็นต้น	1	0	1	1	1	0.80

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม		คะแนนประเมิน					คะแนน ค่า IOC
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไข หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่อง จาก การ รู้จัก นักเรียน เป็น รายบุคคลและการคัดกรอง นักเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้อง ให้ความดูแลเอาใจใส่อย่าง ใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือที่ เหมาะสมกับลักษณะของปัญหา โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล เพื่อช่วย ให้ นักเรียนมีคุณภาพและเป็นคนดี ของสังคมต่อไป การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียน มีหลากหลายเทคนิควิธี เช่น การ ให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัด กิจกรรมในชั้นเรียน การจัด กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน การ สื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรม ช่อมเสริม กิจกรรมเสริม หลักสูตร การเยี่ยมบ้านนักเรียน	1	ครูให้การช่วยเหลือเบื้องต้นกับ นักเรียนที่มีปัญหา เช่น การให้ คำปรึกษา	1	0	1	1	1	0.80
	2	โรงเรียนมีการประสานความ ร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียนกับฝ่าย ต่างๆ ภายใน โรงเรียน และ ผู้ปกครอง	1	1	1	1	1	1
	3	ครูมีความรู้และมีทักษะเบื้องต้นใน การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	1	0	1	1	1	0.80
	4	โรงเรียนมีการส่งเสริมให้มีการจัด กิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหานักเรียน ในรูปแบบที่ หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	1	0	1	1	1	0.80
	5	โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียน กิจกรรมช่อม เสริม	1	1	1	1	1	1
	6	โรงเรียนมีกิจกรรมป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียน กิจกรรม เสริมหลักสูตร	1	1	1	1	1	1
	7	โรงเรียนมีกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ช่วยน้อง	1	1	1	1	1	1
	8	โรงเรียนมีกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน นักเรียน	1	1	1	1	1	1
	9	ครูมีการบันทึกผลการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และติดตามผล นักเรียน	1	1	1	1	1	1
	10	ครูมีการรายงานผลการป้องกัน และช่วยเหลือให้นักเรียนแก่ผู้ ที่ เกี่ยวข้องทราบอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	1	1

นิยามปฏิบัติการ	ข้อคำถาม		คะแนนประเมิน					คะแนน ค่า IOC
			การส่งต่อ					
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
การส่งต่อ หมายถึง การช่วยเหลือนักเรียนกรณีที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือนักเรียนแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น สถานศึกษาควรส่งต่อนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรณีที่มีเด็กมีความสามารถพิเศษหรือเด็กอัจฉริยะ เด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กด้อยโอกาส ควรช่วยเหลือส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น	1	โรงเรียนมีกระบวนการส่งต่อนักเรียนที่เป็นระบบ	1	0	1	1	1	0.80
	2	โรงเรียนมีเกณฑ์ในการพิจารณาส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน ได้มาตรฐาน	1	1	1	1	1	1
	3	ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	1	1	1	1	1	1
	4	ครูประจำชั้น มีการส่งต่อภายในไปยังครูแนะแนวเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน	1	1	1	1	1	1
	5	ครูแนะแนวหรือสถานศึกษา มีการส่งต่อภายนอกให้ผู้เชี่ยวชาญหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม	1	1	1	1	1	1
	6	โรงเรียนมีการบันทึกการส่งต่อทั้งภายในและภายนอก	1	1	1	1	1	1
	7	ครูมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อทราบข้อมูลเป็นระยะ	1	1	1	1	1	1
	8	ครูมีการสรุปและบันทึกผลการติดตามนักเรียนหลังมีการส่งต่อ	1	1	1	0	1	0.80

ค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่

ผู้บริหารและครู

Descriptive Statistics			
	N	Mean	Std. Deviation
ด้านการรู้จักนักเรียนฯ	24	4.2250	.41205
ด้านการคัดกรองนักเรียน	24	4.1708	.43984
ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	24	4.422	.3066
ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือฯ	24	4.4167	.40181
ด้านการส่งต่อ	24	4.2204	.57452
ผลรวม	24	4.2946	.32008
Valid N (listwise)	24		

ผู้ปกครองไทยและกัมพูชา

Descriptive Statistics			
	N	Mean	Std. Deviation
ด้านการรู้จักนักเรียนฯ	60	3.5500	.69294
ด้านการคัดกรองนักเรียน	60	3.6933	.73181
ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	60	3.924	.5586
ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือฯ	60	3.7783	.60816
ด้านการส่งต่อ	60	3.6668	.79272
ผลรวม	60	3.7283	.59829
Valid N (listwise)	60		

นักเรียนไทยและกัมพูชา

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
ด้านการรู้จักนักเรียนฯ	81	4.2704	.52902
ด้านการคัดกรองนักเรียน	81	4.2420	.55269
ด้านการส่งเสริมและพัฒนา	81	4.381	.4469
ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือฯ	81	4.3049	.48060
ด้านการส่งต่อ	81	4.1179	.60447
ผลรวม	81	4.2725	.44776
Valid N (listwise)	81		

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน จำนวน 49 ข้อ

ข้อ	N	Mean	Std. Deviation
a1	165	4.28	.747
a2	165	3.98	.844
a3	165	3.99	1.202
a4	165	3.80	1.013
a5	165	3.96	.952
a6	165	4.12	1.005
a7	165	3.96	1.081
a8	165	3.77	1.238
a9	165	4.52	.762
a10	165	3.62	1.211
suma	165	4.0018	.67132
b11	165	4.31	.928
b12	165	4.07	.970
b13	165	3.90	.951
b14	165	4.12	.936
b15	165	3.97	.978
b16	165	4.04	.858
b17	165	4.02	.900
b18	165	3.96	1.032
b19	165	4.07	.870
b20	165	3.91	1.147
sumb	165	4.0321	.65982
c21	165	4.25	.900
c22	164	4.34	.722
c23	165	4.42	.725
c24	165	4.38	.784
c25	165	4.05	1.035
c26	165	4.15	.919
c27	165	4.41	.689

ข้อ	N	Mean	Std. Deviation
c28	165	4.19	1.005
c29	165	3.82	1.032
c30	165	4.13	.857
c31	165	4.32	.732
sumc	165	4.221	.5231
d32	165	4.22	.898
d33	165	4.05	.871
d34	165	4.24	.811
d35	165	4.13	.953
d36	165	4.18	.836
d37	165	4.29	.877
d38	165	4.12	.961
d39	165	4.04	1.131
d40	165	3.99	.921
d41	165	4.02	.959
sumd	165	4.1297	.58375
e42	165	4.01	.940
e43	165	4.01	.917
e44	165	4.02	.900
e45	165	3.74	1.047
e46	165	3.98	.966
e47	165	3.89	1.054
e48	165	4.04	1.011
e49	165	4.05	1.026
sume	165	3.9688	.71007
sumT	165	4.0778	.55787
Valid N (listwise)	164		

การแปลผล ANOVA 3 กลุ่ม

ANOVA

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านการรู้จักฯ	Between Groups	19.286	2	9.643	28.598	.000
	Within Groups	54.624	162	.337		
	Total	73.909	164			
ด้านการคัดกรองฯ	Between Groups	10.916	2	5.458	14.618	.000
	Within Groups	60.484	162	.373		
	Total	71.400	164			
ด้านการส่งเสริมฯ	Between Groups	8.327	2	4.163	18.452	.000
	Within Groups	36.553	162	.226		
	Total	44.880	164			
ด้านการป้องกันฯ	Between Groups	11.871	2	5.936	21.847	.000
	Within Groups	44.013	162	.272		
	Total	55.884	164			
ด้านการส่งต่อ	Between Groups	8.791	2	4.396	9.636	.000
	Within Groups	73.899	162	.456		
	Total	82.690	164			
ผลรวม	Between Groups	11.525	2	5.763	23.625	.000
	Within Groups	39.515	162	.244		
	Total	51.040	164			

Multiple Comparisons

Dunnnett T3

Dependent Variable	(I) กลุ่ม	(J) กลุ่ม	Mean Difference (I-J)	Std. Error	Sig.	95% Confidence Interval	
						Lower Bound	Upper Bound
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ผู้บริหารกับครู	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.67500*	.12279	.000	.3749	.9751
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.04537	.10261	.960	-.2989	.2082
	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.67500*	.12279	.000	-.9751	-.3749
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.72037*	.10704	.000	-.9799	-.4608
	นักเรียนไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	.04537	.10261	.960	-.2082	.2989
		ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.72037*	.10704	.000	.4608	.9799
การคัดกรองนักเรียน	ผู้บริหารกับครู	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.47750*	.13033	.001	.1589	.7961
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.07114	.10878	.884	-.3401	.1979
	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.47750*	.13033	.001	-.7961	-.1589
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.54864*	.11268	.000	-.8219	-.2754
	นักเรียนไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	.07114	.10878	.884	-.1979	.3401
		ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.54864*	.11268	.000	.2754	.8219
การส่งเสริมและพัฒนา	ผู้บริหารกับครู	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.4973*	.0955	.000	.264	.730
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	.0404	.0799	.942	-.156	.237
	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.4973*	.0955	.000	-.730	-.264
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.4569*	.0876	.000	-.669	-.245
	นักเรียนไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.0404	.0799	.942	-.237	.156
		ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.4569*	.0876	.000	.245	.669
การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข	ผู้บริหารกับครู	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.63833*	.11354	.000	.3602	.9165
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	.11173	.09787	.589	-.1307	.3542
	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.63833*	.11354	.000	-.9165	-.3602
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.52660*	.09495	.000	-.7567	-.2965
	นักเรียนไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.11173	.09787	.589	-.3542	.1307
		ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.52660*	.09495	.000	.2965	.7567
การส่งต่อ	ผู้บริหารกับครู	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.55358*	.15565	.002	.1714	.9358
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	.10252	.13514	.832	-.2339	.4389
	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.55358*	.15565	.002	-.9358	-.1714
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.45107*	.12241	.001	-.7479	-.1543
	นักเรียนไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.10252	.13514	.832	-.4389	.2339
		ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.45107*	.12241	.001	.1543	.7479
ผลรวม	ผู้บริหารกับครู	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.56625*	.10117	.000	.3194	.8131
		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	.02211	.08212	.990	-.1802	.2244
	ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.56625*	.10117	.000	-.8131	-.3194

		นักเรียนไทยกับกัมพูชา	-.54414*	.09188	.000	-.7669	-.3213
	นักเรียนไทยกับกัมพูชา	ผู้บริหารกับครู	-.02211	.08212	.990	-.2244	.1802
		ผู้ปกครองไทยกับกัมพูชา	.54414*	.09188	.000	.3213	.7669

*. The mean difference is significant at the 0.05 level.

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๔๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ด้วยนางสาวภัทธิดา อัจฉรินทร์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

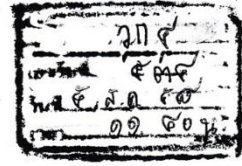
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐-๘๕๑๙-๗๘๕๑-๑

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๔๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ด้วยนางสาวภัทธีมา อัจฉรินทร์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและ
การศึกษาเชิงจิตวิทยา วิชาเอกการแนะแนวและการศึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้าน
ไพรพัฒนา อำเภอภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก โรงเรียนบ้านไพรพัฒนา อำเภอ
ภูสิงห์ จังหวัดศรีสะเกษ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อ
การวิจัย ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

- มนาวิชาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บ
ข้อมูลเพื่อทำการวิจัย

- โจ้ว เรืองมา เพื่อโปรดทราบ
สุรภี

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา ช.ส.ก. ๕๗
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐-๘๕๑๙-๗๘๕๑-๑

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จีนะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- ทราบ/อนุมัติ
ที่ตง มนพ. ๑-๒ ๒๖/๕/๒๕๕๘
- คณะที่ปรึกษา
- คณะที่ปรึกษา
- คณะที่ปรึกษา
- คณะที่ปรึกษา

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

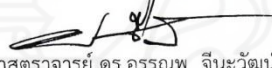
๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ ดร.เมธี วิสาพรหม
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวภัทธิดา อาจอินทร์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้ การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินนะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา โทร.๐-๒๕๐๔-๘๕๐
โทรสาร.๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๙-๙๒๘๐๓๙๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์อภิชาติ มุกตาม่วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวภัทธิดา อัจฉรินทร์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษางานพัฒนานักศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา โทร.๐-๒๕๐๔-๘๕๐

โทรสาร.๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๙-๙๒๘๐๓๙๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน อาจารย์ชนิดา ตันไพบุลย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวภัทธิดา อางอินทร์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านโพธิ์พัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้
การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความ
เห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม
เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านใน
ฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการ
ปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา โทร.๐-๒๕๐๔-๘๕๐
โทรสาร.๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๙-๙๒๘๐๓๙๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ดร.จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวภัทธิดา อาจอินทร์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้ การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยทางการศึกษา การวัดและประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา โทร.๐-๒๕๐๔-๘๕๐

โทรสาร.๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๙-๙๒๘๐๓๙๖

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๙๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นางปรีชา ปันดี
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวภัทธิดา อางอินทร์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไพรพัฒนา จังหวัดศรีสะเกษ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้ การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวอาชีพและการจัดหางาน ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วยสำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา โทร.๐-๒๕๐๔-๘๕๐

โทรสาร.๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๙-๙๒๘๐๓๙๖

ภาคผนวก ง
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1 อาจารย์ ดร.เมธี วิสาพรม	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
2 ดร.จิตติมาภรณ์ สีหะวงษ์	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
3 อาจารย์อภิชชาติ มุกคาม่วง	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
4 อาจารย์ชนิดา ตันไพบูลย์	อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
5 นางปรีษา ปั่นดี	อาจารย์แนะแนว วิทยาลัยเทคนิคศรีสะเกษ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวกัทธิมา อัจฉินทร์
วัน เดือน ปีเกิด	22 ตุลาคม 2521
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรีครุศาสตร์ (ศึกษาศาสตร์) วิชาเอกจิตวิทยา และการแนะแนว วิชาโท นาฏศิลป์ พ.ศ. 2544 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนชุมชนรัษฎราษฎร์บำรุง อำเภอชุมชน จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	ครูผู้สอน สังกัด (สช.)

